

klasse

Maandblad voor onderwijs in Vlaanderen
nr. 248 — oktober 2014 — www.klasse.be

**ACTIE:
PIMP JE
SPEEL-
PLAATS**

**HOLEBILERAREN
KOMEN UIT DE KAST**

**OP STAP MET DE
PEDAGOGISCH
BEGELEIDER**

**BSO: BRILJANT
SPECIAAL ORIGINEEL**

LERAREN WETEN HET NIET MEER

“Mogen we nog straffen?”

SCHOOL at the MOVIES

Van het groene bord naar het witte doek

DE WEEK van de FRANSTALIGE FILM

(1e graad)

(1e en 2e graad)

ADVERTENTIE

(2e en 3e graad)

(2e en 3e graad)

(3e graad)

(3e graad)

Reserveer nu online
kinepolis.be/scholen

Data en Locaties

13-17/10/2014

Kinepolis Kortrijk

Stéphanie Verhelst - 056 26 66 31
sverhelst@kinepolis.com

20-24/10/2014

Kinepolis Brugge

Gauthier Deliens - 050 30 50 31
gdeliens@kinepolis.com

03-07/11/2014

Kinepolis Leuven

Julie Van Vyve - 016 31 96 10
jvanvyve@kinepolis.com

17-21/11/2014

Kinepolis Oostende

Gauthier Deliens - 050 30 50 31
gdeliens@kinepolis.com

19-23/01/2015

Kinepolis Hasselt

Benitez Asakome - 011 29 86 12
basakome@kinepolis.com

19-23/01/2015

Kinepolis Antwerpen

Loan Tran - 03 544 36 14
ltran@kinepolis.com

26-30/01/2015

Kinepolis Gent

Christel Hebbelinck - 09 265 06 20
chebbelinck@kinepolis.com

02-06/02/2015

Kinepolis Brussel

Melanie Lisanti - 02 474 26 42
mlisanti@kinepolis.com

Gratis lerarenvoorstellingen en informatie: www.uhasselt.be/ic

(advertentie)

ADVERTENTIE

ADVERTENTIE

13

“Onze speelplaats staat in bloei”

Tover je grijze koer om tot groene tuin

22

*“Als ik niet straf,
worden de leerlingen de baas”*

Scholen worstelen met hun strafbeleid

DE EERSTE LIJN HOLEBI EN TRANSGENDER

Wie ‘vuile homo’ roept, beseft niet hoe diep dat de andere kwetst. In een holebivriendelijke school reageren leraren op kwetsende opmerkingen. Ze staan open voor diversiteit en brengen het thema ter sprake. Is jouw school vriendelijk voor holebi's en transgenders? Doe de test en lees de tips in de extra bijlage, midden in dit blad.

29

*“De beste vakdidacticus ooit?”
Piet Huysentruyt”*

Wat hebben we vandaag geleerd bij pedagogisch begeleider Tom?

40

*“De hele school kwam
naar mijn huwelijk”*

Vier holebileraren blikken terug op hun coming-out

Om technische redenen ontvangen sommige leraren die op hetzelfde adres wonen dit nummer van Klasse uitzonderlijk dubbel.

7 **Edito**

8 **Reacties**

10 **Opinie** *Weg met het bso*

20 **Actua** *Wii motiveert leerlingen in de L.O.-les*

33 **In de klas** *Beveilig je school tegen dieven*

44 **Mag dat?** *Foto's bosklassen op Facebook*

48 **Dilemma** *Even streng voor alle leerlingen?*

49 **Brussels lof** *Op de ouderavond*

50 **Lerarenkaart** *Naar de grotten van Lascaux in Brussel*

56 **Klassetips**

62 **Kruiswoordraadsel**

63 **Vrijdag vijf voor vier** *Zonder stress naar de doorlichting*

“**E**en holebileraar is een verrijking voor elke school.” Dat zegt Ludwig De Meyer aan het einde van zijn getuigenis, verder in dit blad. Hij is leraar en homo, een combinatie die op school zonder problemen verloopt. De leerlingen, ouders en collega’s zijn tijdens zijn huwelijk zelfs massaal samengekomen op de trappen van het gemeentehuis om hem en zijn vriend proficiat te wensen.

Nu is elke vorm van diversiteit voor de klas een verrijking. Onze scholen zijn nog te veel burchten van blanke middenklasse heteromannen en -vrouwen met een diploma hoger onderwijs. Dat is geen persoonlijk verwijt aan die leraren, die ongetwijfeld elke dag gepassioneerd met hun leerlingen bezig zijn. Maar het is wel een feit dat veel scholen steeds meer enclaves zijn in een wereld die sterk evolueert en uitrafelt in door elkaar lopende netwerken van culturen, gearrdheden en achtergronden.

Het contrast is groot met het rolmodel dat de leerlingen elke dag van 8.25 tot 16 uur zien. Dat is bijna nooit een allochtone leraar of iemand met een beperking, een

holebi of een laaggeschoolde. Zonder deze mensen in eenzelfde vakje te steken, allemaal profielen die je nauwelijks op school tegenkomt. De reden van dat uniforme lerarenkorps? Te weinig allochtonen stromen door naar het hoger onderwijs én het onderwijs slaagt er te weinig in om de lage sociale achtergrond van de leerlingen om te buigen. Maar het is niet overal kommer en kwel. Er zijn initiatieven om schoolteams diverser te maken. Zo worden allochtone studenten in de lerarenopleiding extra ondersteund. En de groeiende groep van bso-leerlingen in de lerarenopleiding heeft ook zijn invloed. Zij kunnen het onderwijs iets bieden wat het klassieke lerarenprofiel niet heeft. Zij kunnen een rolmodel zijn voor bso-leerlingen die zich, zoals Roxanne verderop in dit blad, door de bestaande vooroordelen minderwaardig voelen.

Van onderwijs wordt steeds meer verwacht dat het jongeren voorbereidt op het leven, eerder dan specifieke kennis door te geven. Het leven is heel divers, en dus moet die diversiteit ook in het onderwijs aanwezig zijn.

*“Maak
schoolteams
diverser”*

Pieter Lesaffer
hoofdredacteur Klasse
pieter.lesaffer@klasse.be
twitter: @plesaffer

REACTIES

RE: TOCH GEEN ANCIËNNITEIT BIJ OVERSTAP VAN PRIVÉSECTOR NAAR ONDERWIJS

“Ik hoop als vlotte veertiger ooit de overstap te kunnen maken naar het onderwijs en ben bereid daarvoor (als huidig kaderlid) een pak loon en heel wat voordelen in te leveren (laptop, bedrijfswagen, gsm, maaltijdcheques). Ik werk dan ook al jaren vijftig tot zestig uur per week. Maar in ruil verwacht ik wel werkzekerheid en de garantie dat mijn ervaring als leidinggevende in de privé toch enigszins vergoed wordt.”

Anoniem op www.klasse.be/leraren

UIT DE PERS

“Leraren, een hardwerkend heldenleger, zijn de ware steunpilaren van de samenleving”

Olivier Szafiro en Kris Van Huynegem, directeurs van de IVG-School in Gent, reageren op een onderzoek waaruit blijkt dat een op de acht leraren ‘onderpresteert’. Zij breken een lans voor al die leraren die dagelijks ‘bovenpresteren’ door extra verantwoordelijkheden aan te gaan. Want bovenop de lesopdracht en de administratie komen ook extra taallessen, sociale assistentie, huiswerkbegeleiding, relatietherapie bij ouders ... (De Standaard, 15/09/14)

TOELATINGSEXAMEN ARTS & TANDARTS

Onze zoon van 18 wist al vroeg dat hij tandarts wou worden. Twee jaar Latijnse en vier jaar Wetenschappen legden een goeie basis. Hij is motorisch sterk en erg empathisch. Na de infodag kwam hij dolenthousiast naar huis. En hij begon te blokken. Helaas was hij niet geslaagd in de eerste zitting van het toelatingsexamen arts & tandarts. Niet getreurd, want gedurende drie weken studeerde hij elke dag van de vakantie voor de tweede zitting. Toen bleek dat hij 21/40 had behaald in plaats van de vereiste 22/40. De ontgoocheling was enorm. Mocht ik na mijn zesde middelbaar de kans niet gekregen hebben om mijn droom van leraar te worden waar te maken, dan had ik ontelbare jaren van arbeidsvreugde gemist. Wil men met een dergelijk ingangsexamen volgende generaties (tand)artsen genereren die wel wiskundeknobbels hebben, wetenschappelijk virtuoos zijn maar de voeling met het menselijke verloren hebben?

Marleen Noteboom

FACEBOOKPRAATJES SCHOOLKOSTEN

Carolien: “De kosten in het secundair swingen de pan uit. Grote boosdoener: de invulwerkboeken. Aan de universiteit kan het anders. De prof schrijft zelf zijn cursussen, en de studentenvereniging print ze voor een zacht prijsje. De kosten voor onze student zijn lager dan die van onze andere kinderen in het secundair onderwijs.”

Via facebook.com/klassevoorouders

STARTERSPACT

Klasse bedankte de lagere school Mater Dei uit Sint-Pieters-Woluwe met een teambuildingsdag in de Hoge Rielen. Mater Dei ondertekende het Starterspact van Klasse, hing het op in de lerarenkamer en engageerde zich zo om haar startende leraren te begeleiden.

Een hart onder de riem voor de starters, sterkere leraren en een hechter team voor de school. Bedankt ook aan alle andere scholen die het Starterspact ondertekenden.

 @RudyCoddens Ondanks hoge jeugdwerkloosheid weet 46% schoolverlaters niet wat VDAB is en kan begeleiden naar werk. Arbeidsmarkt educatie op school nodig!

Zijn boekentas bleef staan

1 september was niet voor elk gezin een *happy back-to-school*-moment. In wellicht tientallen gezinnen bleef er voor het eerst, en in nog meer gezinnen al voor het zoveelste jaar op rij, een boekentas staan, vertrok een fiets niet. Voor de ouders een zeer confronterende, pijnlijke periode. En hoe moeilijk is het niet voor broer of zus die voor het eerst op 1 september zonder broer of zus naar school moeten fietsen? Of voor de ex-klasgenootjes van een overleden medeleerling, hun beste vriend, vriendin, hun meester of juf?

Nee, 1 september is in deze gezinnen echt geen feest. Onze zoon overleed vorig schooljaar in mei, op een zucht van het einde van zijn lagerschoolloopbaan. Voor ons gezin was begin september een heel zware periode, de confrontatie met die boekentas, die fiets ... de confrontatie met het feit dat onze zoon nooit naar de middelbare school zal gaan. En al zien we er voor de buitenwereld soms weer een 'normaal' gezin uit, het verdriet en de pijn blijven immens. Een gebroken vaas kan je lijmen, maar je blijft voor altijd de breuklijnen zien, hoe lang het ook geleden is.

Een mama

Geen GON-begeleiding meer?

Op de vraag "Mag je op iemand anders een beroep doen als je geen recht meer hebt op GON-begeleiding?" antwoordt het departement Onderwijs en Vorming: "Ja". (Klasse 247). De GON-werking is bedoeld om kinderen met specifieke onderwijsbehoeften (waaronder blinde kinderen, dove kinderen, kinderen met ASS) in staat te stellen om op voet van gelijkheid met leeftijdsgenoten in het gewoon onderwijs les te volgen. In rechtstermen is GON een 'redelijke aanpassing', die de beperking van een kind helpt compenseren. Het recht op redelijke aanpassingen is ingeschreven in o.m. het Vlaams gelijkkansendecreet en het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap. Uit de praktijk blijkt nu dat heel wat kinderen (denken we bijvoorbeeld aan blinde kinderen die braille moeten leren en ruimer, aan elk kind met een zware beperking dat in het gewoon onderwijs terecht zou willen) ruim onvoldoende ondersteuning ondervinden van de huidige twee of vier uren GON-ondersteuning per week gedurende twee jaar of vier jaar om hun beperking te helpen compenseren. Daarmee is duidelijk dat de beperking van de GON-begeleiding in de tijd ongeacht de handicap een discriminerende regel is, die de regelgever beter vandaag dan morgen corrigeert.

De suggestie van het departement om na twee jaar GON-begeleiding 'op zoek te gaan' naar vrijwilligers en stagiairs is daarom zonder meer stuitend. Het antwoord miskent het genoemde recht van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften op duurzame en kwaliteitsvolle ondersteuning/begeleiding en het feit dat in onderwijs de overheid dit moet garanderen.

We hopen dat de overheid de nakende hervorming van de GON-werking te baat zal nemen om de wetgeving hier eindelijk in lijn te stellen met het VN-verdrag en zo het recht op redelijke aanpassingen in het onderwijs voor elk kind met een beperking op dit punt te eerbiedigen.

*Richard Timmerman, Secretaris-Generaal
Vlaams Verbond van het Katholiek Buitengewoon Onderwijs (VKBuO)*

Roxanne Emmanuel (16) wil de vooroordelen over het bso weg. Ze zit nu in 4 kso Woord.

“Het zijn toch maar die van ’t bso”

“Over leerlingen uit het beroepssecundair onderwijs zeggen ze vaak: ‘Och, het zijn maar die van ’t bso.’ Ook van andere leerlingen en zelfs vrienden krijgen we dat te horen. Maar we zijn niet minderwaardig”, zegt Roxanne (16). “Geef ons liever de kans om te tonen waar we wél sterk in zijn. En stop met onze dromen in de vuilnisbak te gooien.”

In de lagere school liep het niet zo vlot. Ik was al eens blijven zitten in het derde leerjaar, en in het vijfde had ik het nog steeds moeilijk met spellen en rekenen, vooral op grote toetsen. Maar ik was erg sociaal en een stuk volwassener dan mijn klasgenoten. Daarom besloot ik zelf over te stappen naar de 1B-klas in het secundair. Ik had mijn opties bekeken op de website van een secundaire school, trok met die info zelf naar de zorgjuf van het lager en stapte met de steun van mijn ouders over naar 1B. Daar voelde ik me goed, maar het was toch niet de richting waarvan ik had gedroomd. Na dat jaar wou ik naar het eerste leerjaar A zodat ik daarna naar sociaal-technische wetenschappen (STW) kon overstappen, een richting in het tso. Maar ik kreeg te horen: “Dat zal je nooit aankunnen”, zonder verdere uitleg of info over andere mogelijkheden. Dus bleef ik in het beroeps.

“Briljant speciaal origineel: dat betekent bso voor mij”

Ik had goeie resultaten in het eerste en tweede jaar, maar in het derde jaar kwam ik in een moeilijke klas terecht. Bovendien kregen we elke dag te horen: “Jullie zijn een

probleemklas, jullie doen nooit iets, hebben geen ambities.” Als je dat elke dag hoort, raak je inderdaad gedemotiveerd en ga je je ernaar gedragen. Het voelde aan alsof de leraren het niveau met opzet laag hielden in de veronderstelling dat ‘die van het bso toch allemaal dom en lui zijn en geen vooruitzichten op verdere studies hebben’.

Ik wou weg. Richting 3 STW, een tso-opleiding. Daaraan begon ik met veel goeie moed en enthousiasme. Maar weer kreeg ik te horen: “Je zal het niet kunnen, je staat te veel achter, je was beter in bso gebleven.” En dat van leraren die je zouden moeten steunen en helpen. Toch zette ik door. Ik was geslaagd voor mijn dagelijks werk, maar had een aantal onvoldoendes op de examens. Dus belde de school naar mijn mama om haar af te raden mij nog verder te laten doen. Ik was er het hart van in omdat ik er ontzettend hard voor had gewerkt en ik er leuke en interessante dingen had geleerd. Ik baalde, maar ik ben er nog altijd trots op dat ik het heb geprobeerd.

Ik dus weer naar 4 bso. Gefrustreerd en met het bittere gevoel dat leraren, medeleerlingen en zelfs het CLB zo laatdunkend praten over bso. Ook ouders toeteren rond dat hun kind ‘zeker nooit bso mag doen’. Zo schetsen ze een ‘fout’ beeld van de studierichtingen in het bso. Mensen bekijken je alsof je de een of andere ziekte hebt. En ik ben heus

niet de enige die het zo aanvoelt. Onlangs keek een meisje uit mijn klas nog iets na in haar cursus Frans. Een leerling uit de economische zei stomverbaasd: “Huh, moeten jullie zo veel kennen in het bso? Dat is meer dan wij. Dat is toch niet normaal!” Elke dag die denigrerende opmerkingen en pesterijen op school, maar ook op het internet: het is niet leuk en vooral niet nodig. Want een bso-leerling is niet minderwaardig.

Goed, we hebben het moeilijk met grote brokken leerstof. Maar we hebben toch andere kwaliteiten waarmee we een toekomst kunnen opbouwen? Een dokter gaat toch ook naar de slager om vlees? Een directeur van een bedrijf heeft toch ook een secretaresse nodig? Daarom wil ik een stem geven aan de bso-leerlingen. Weet je wat leraren me vertellen als ik vraag waarom we geen examens hebben? “Die van het bso gebruiken de namiddag als een halve dag vakantie, want ze studeren dan toch niet.” Wat een onzin. Er zitten overal leerlingen die niets doen. Geef ons liever de kans om te bewijzen dat we wél willen en kunnen studeren. Apprecieer ons door ons óók examens te geven. Ik heb heel wat bijgeleerd in het bso, ook al mag het soms op een hoger niveau.

Van mij mag de benaming ‘bso’ weg. Want nu zeggen ze: “Het is ‘beroeps’, dus verder studeren zit er voor jou niet in.” Een vicieuze cirkel. En die start al in de lagere school. Mijn broertje heeft het daar ook moeilijk met taal. Hij krijgt nu al te horen dat aso en tso geen optie zullen zijn en dat hij naar het bso ‘moet’. Alsof dat een straf is. ‘Dom’, ‘lui’, ‘minderwaardig’, ‘niet normaal’ ... Allemaal stempels die ze op ons drukken. En dat in een land met meerdere talen en nationaliteiten. In plaats van naar onze sterktes en kwaliteiten te kijken.

Daarom wil ik een stem geven aan onze frustraties en mensen laten inzien dat er van alle soorten leerlingen moeten zijn en dat iedereen zijn eigen mogelijkheden moet ontwikkelen en benutten in studies en werk. Nu stoppen ze onze dromen al van in het lager onderwijs in de vuilnisbak, alleen omdat we niet in alle vakken even goed zijn. Ik weet van mezelf dat ik heel veel aankan, en door ouder te worden begrijp ik dat nog beter, en bijt ik van me af. Jammer genoeg durft niet iedereen die handschoenen opnemen. Briljant speciaal origineel: dat betekent bso voor mij.

ADVERTENTIE

Basisschool De Schorre in Sint-Amands transformeerde haar stenen speelplaats tot een plezant plein vol bulten en boomstronken. Met buitenklas én bijenhotel.

Van grijze koer naar groene tuin

Hoe zorg je ervoor dat leerlingen minder pesten, zich minder vervelen en beter opletten in de klas? Maak je speelplaats groener. Kleur de banken, bouw bergen, tover beton om in gras. Maar ook kleine ingrepen hebben grote gevolgen. Van welke speelplaats droom jij?

door Li's Verheyden, foto's Jonas Roosens

**BASISSCHOOL DE APPELTUIN,
LEUVEN**

De speelplaats staat in bloei

Leerlingen slingeren aan de grote boom, rollen van de berg, verslepen houtblokken. Vier vriendinnen knutselen met bloemen en blaadjes terwijl klasgenoten uitrusten in het gras. Kleuters bouwen een tribune op hun speelplaats en moedigen de sprinters aan. Anderen breiden hun kamp uit of bakken zandtaarten. “Elke leerling vindt zijn eigen plek”, glimlacht mama Joyce. “Nu kunnen ze meer dan gewoon voetballen.” Niet gevaarlijk? “Nee”, merkt Katleen, leraar van de derdegraadklas. “Ons EHBO-boekje is bijna leeg want kinderen verkennen geleidelijk. Ze fietsen niet direct van de hoogste berg, maar gaan elke keer een beetje hoger en sneller.”

“In de klas worden de leerlingen geprikkeld, maar hun pauze moesten ze doorbrengen op een inspiratieloze speelplaats.” Daarom hertekende Joyce, samen met leerlingen, leraren en ouders de speelplaatsen. Op basis van foto’s kozen leerlingen voor struiken, boomstronken, heuvels, waterpartijen en zelfs een amfitheater. Ouders discussieerden over de plannen op een blog. Iedereen nam een kruiwagen of schop in de hand. “Die nieuwe speelplaats in bloei zien gaf zo’n kick”, zegt papa Pieter.

Kippen, kruidenbak en insecten verraden dat het plein meer is dan een speelplaats. “Mijn dochter van vier weet al wat rozemarijn is”, vertelt Pieter trots. En de leerlingen van Katleen tekenden de plannen van de moestuin op schaal en koken met de oogst. “Ouders zijn verbaasd dat hun moeilijke eter ineens meer lust. Pizza met rode bieten of zelfgekweekt witloof schrikt mijn leerlingen niet meer af.”

HOEVEEL KOST HET?

Kleine speelplaats: 5700 euro, waarvan 5000 euro subsidies. Grote speelplaats: 6500 euro, waarvan 5000 euro subsidies.

ATHENEUM BOOM

Groen brengt rust

De speelplaats gonst van geroezemoes. Leerlingen lunchen in groepjes op het zonovergoten grasveld en de picknickbanken. Een leerling leunt lachend tegen een boom. Directeur Saskia Eeckman droomde al jaren van een kloostertuin met struiken en gezellige hoekjes. Met de komst van de nieuwbouw verdwenen de oude barakken, verhuisden de fietsen naar het dak en werd de speelplaats opgebroken. “Een onderhoudsvriendelijk grasveld aanleggen is niet goedkoper dan opnieuw betegelen. Maar wat een verschil in sfeer.”

“Geen enkele school in de buurt heeft zo’n grote speelplaats”, zegt Yannick (6 Humane Wetenschappen). En de leerlingen pesten elkaar minder, merkt de directeur. “Groen brengt rust. Leerlingen ruziën minder. Pesten is niet volledig verdwenen, maar er zijn toch minder tucht- en verwijderingsprocedures.” Oudleerling en leraar L.O. Dominique De Vos: “Stiekem roken of een blikje weggooid is ook veel moeilijker geworden. Vroeger stonden wij allemaal tegen het gebouw geplakt. Maar nu zitten leerlingen gezellig te praten in groepjes in het midden van de speelplaats.”

Leraar L.O. Ad De Wachter spaart met de opbrengst van de eetdag en de sportshow voor pingpongtafels om beweging tussendoor te stimuleren. Directeur Eeckman wil tijdens de vakantie de speelplaats ook openstellen voor de speelpleinwerking. En leerling Yannick? Die droomt er verder van om de speelplaats op te fleuren met gezellige struiken en kleurrijke bloemen.

HOEVEEL KOST HET?

75.000 euro betaald met het schoolbudget, steun van het GO!, de oudervereniging en vzw vriendenkring KA Boom.

URSULINEN, MECHELEN

Oranje boven

“Vroeger bleven de leerlingen aan de lockers hangen”, zegt Laura, voorzitter van de leerlingenraad. “De meisjes troepten samen in de toiletten met hun stijltangen. Oervervelend. En de speelplaats had geen spatje kleur.” Intussen zijn de banken oranje, staan ze in een L-vorm, kleurden leerlingen tijdens de P.O.-les de tegels in de toiletten en plantten vrijwilligers bomen en bamboestruiken. En dat allemaal dankzij de leerlingenraad. “Het blijft krap op de speelplaats met zo veel leerlingen, maar het is wel gezelliger.”

Leerlingen staan, zitten en hangen in groepjes. Twee vriendinnen lachen om een foto op hun smartphone. Die is sinds kort toegelaten. “Leerlingen zijn tijdens de les minder bezig met hun telefoon. En we kunnen nu echt toezicht houden in plaats van gsm-gebruik te bestraffen. Leerlingen en leraren gaan ook gemoeidelijker met elkaar om”, vertelt pedagogisch directeur Diane De Wachter. Dat vindt ook Elias van de leerlingenraad: “Tijdens de middag speel ik toneel. Eerst kwamen wij samen omdat we allemaal graag toneel spelen. Maar nu trekken we ook tijdens andere pauzes met elkaar op. Tijdens die middagactiviteiten leer je ook je leraren op een andere manier kennen. Ik wist niet dat die van L.O. zo creatief is.”

De leerlingenraad wilde de school nog aangenamer maken. Ze bevroegen de leerlingen. Die kozen ervoor om de speelplaats en niet de fietsenstalling aan te pakken. “Medeleerlingen en ouderaad reageerden erg enthousiast, want ze zagen onmiddellijk resultaat”, zegt Laura. “Wij zijn niet langer de *seuten* van de leerlingenraad of de pubers met een zot idee. Wij betekenen écht iets voor onze school.”

HOEVEEL KOST HET?

3650 euro, waarvan 2900 euro betaald met subsidies. Nieuwe veranderingen aan de speelplaats worden opgenomen in de begroting van de school.

Basisschool De Schorre in Sint-Amands: "Vuile kleren? Die gaan gewoon thuis in de wasmachine." (Fioré, 10)

Spelen is leren

"De pauze is meer dan wachten op de volgende les. De speelplaats is een boeiende plek waar leerlingen sporten, spelen en onbewust leren", vinden Katrijn Gijssel, medewerker project 'Pimp je speelplaats', en Dirk De Cock, van Kruispunt Migratie-Integratie. "Leerlingen voelen zich beter en je speelplaats groener maken hoeft niet eens veel te kosten." Hoe maak je je speelplaats aantrekkelijker? Zes tips.

1. GROEN ≠ DECORATIE

Een beukenhaag en een piekfijn grasveld waar geen leerling mag aankomen, dat is geen groene speelplaats. Groen is niet om naar te kijken, maar om in te duiken. Dankzij talloze planten- en diersoorten ervaren je leerlingen elke dag hoe de natuur werkt.

2. CREËER EEN AANTREKKELIJKE ONTMOETINGSPLAATS

Leerlingen verstoppen zich graag in de gangen, aan de lockers. Een gevarieerde speelplaats lokt leerlingen naar buiten. Ze blijven niet plakken aan de kant maar verspreiden zich over het plein en gaan gemakkelijker babbelen met andere leerlingen en leraren.

3. VARIËER IN JE AANBOD

Tijdens de pauze wil de ene leerling sporten. De andere wil toneel spelen, lezen of knutselen. Of keuvelen met vrienden. Organiseer middagactiviteiten, open lokalen om te ontspannen en laat leerlingen zelf voorstellen doen. Maar overdrijf niet: overdaad schaadt.

4. BETREK LEERLINGEN, OUDERS, JEUGDVERENIGINGEN

Laat je handige leerlingen de speelplaats opnieuw betegelen, banken schilderen of de zandbak aanvullen. Vraag ouders om bomen te planten en wilgenhutten te bouwen. Verwelkom lokale jeugdverenigingen in de vakantie op je speelplaats.

5. MAAK VAN JE SPEELPLAATS EEN LEERPLAATS

De oppervlakte van het plein berekenen, de gewoonten van bijen bestuderen, ruzies bijleggen: haal leerlingen en leraren uit hun vertrouwende klasmuren en ze beseffen vaak niet dat ze aan het leren zijn.

6. BLIJF JEZELF ALS SCHOOL

Een speelplaats weerspiegelt je school. Vinden jullie leerlingenparticipatie belangrijk, herteken de speelplaats dan niet zonder hun inbreng. Werken jullie ervaringsgericht? Creëer meer dan een strak gemaaid grasveld.

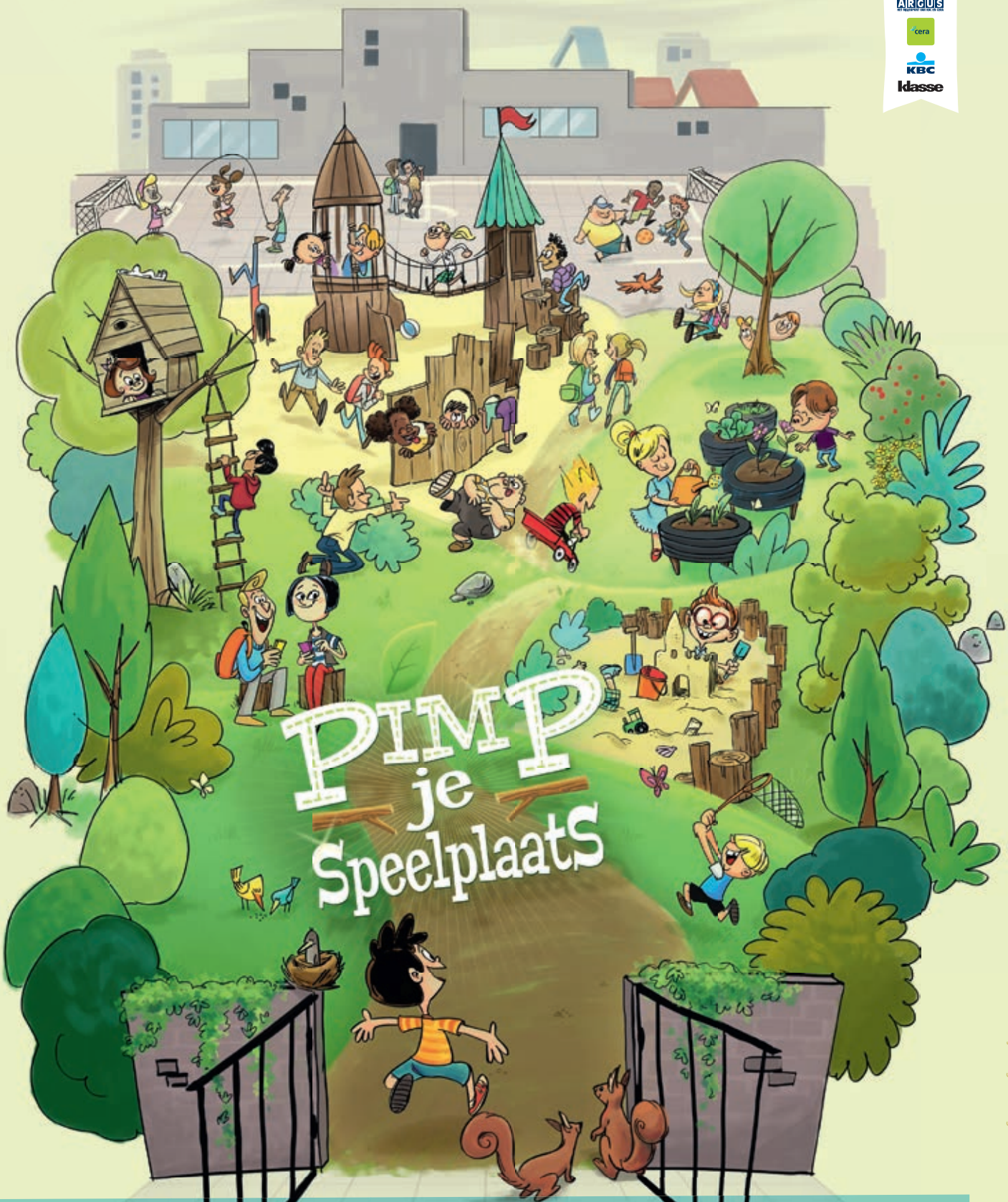
EEN GRIJZE SPEELPLAATS MAAKT NIET GELUKKIG

Amper 40 procent van de leerlingen voelt zich gelukkig op een grijze speelplaats. Verander die speelplaats in een groene en sociale ruimte en 87 procent van je leerlingen voelt zich er goed.

Meer inspirerende beelden van de speelplaatsen uit deze reportage vind je op [facebook.com/klasse](https://www.facebook.com/klasse)

Onderzoek Michiel Van Loo en Marloes Van Putten (2009), 'Verandering van speelgedrag op een groen schoolplein'

PIMP je Speelplaats

PIMP JE SPEELPLAATS

&

ONTVANG TOT 3500 EURO PROJECTSTEUN

Kinderen en jongeren die kunnen ontspannen op een groene speelplaats zijn gelukkiger. Ze zijn minder gestresseerd, beter geconcentreerd, hun creativiteit wordt geprikkeld en pestgedrag

neemt af. Doe met jouw school mee aan de projectoproep (tot 10 januari 2015) en ontvang tot 3500 euro projectsteun! Alle informatie vind je op www.pimpjespeelplaats.be

FRANKRIJK

Protest tegen nieuwe schooluren

Vanaf dit schooljaar moeten Franse kinderen op woensdagvoormiddag naar de lagere school. Tot nog toe was woensdag een vrije dag. Een hervorming die niet naar de zin is van 60 procent van de Fransen, becijferde nieuwszender RTL. Daarom hielden 23 gemeenten bij de start van dit schooljaar uit protest de schoolpoort op woensdag dicht.

Deze *réforme des rythmes scolaires* kwam er vooral op vraag van pedagogen. Tot vorig jaar gingen de meeste Franse leerlingen slechts vier dagen per week naar school. Door de lestijden gelijk te spreiden over vijf schooldagen, zitten kinderen minder lang op school en kunnen ze zich beter concentreren, luidt het. Het aantal lessen blijft wel maximaal 24 per week. De uren die er op woensdagvoormiddag bij komen, worden op de andere lesdagen vervangen door buitenschoolse activiteiten in de namiddag. Veel gemeenten kunnen de kosten daarvan niet dragen. Veel ouders en leraren, die hun werksituatie moeten aanpassen aan het nieuwe schoolritme, steunen de gemeenten in hun verzet.

ZOGEZEGD

“We blijven geen pannenkoeken bakken”

De ouderverenigingen zijn bezorgd over het groeiende aantal scholen dat de zwemlessen op school inperkt om geld te besparen. “Leren zwemmen staat in de eindtermen van het basisonderwijs. Dus moet het op school gebeuren”, zegt Theo Kuppens, directeur van VCOV, de koepel van ouderverenigingen van het vrij onderwijs. Bovendien wil Kuppens niet dat de factuur voor de zwemles zomaar wordt doorgeschoven naar de ouders. “Voor minder gegoede ouders is dit voortdurend in de portemonnee moeten tasten ook een zware dobber.”

OPMERKELIJK

Wii motiveert leerlingen in de L.O.-les

Laat inactieve kinderen gamen op de Wii, Nintendo of XBox Kinect tijdens de L.O.-les en ze bewegen meer dan tijdens een gewone L.O.-les. Daarvoor moet je wel verschillende bewegings-spelletjes combineren, zeggen lector-onderzoekers van de KHLuven.

De Leuvense hogeschool onderzocht of leraren hier net als in de Verenigde Staten of Scandinavië vaker exergames – videospelletjes die je laten bewegen – kunnen inzetten tijdens hun lessen. Want hoewel kinderen en jongeren het fijn vinden om deze games te spelen, doen ze het in de praktijk te weinig om er rechtstreeks gezondheidsvoordeel uit te halen.

Twee derde van de ondervraagde leerlingen onthaalt het idee van exergames tijdens de pauzes enthousiast. Bovendien is er minder instructietijd nodig, minder storend gedrag en blijken leerlingen volgens het onderzoek gemotiveerder om te bewegen. Exergames verfijnen ook het reactievermogen, de motorische vaardigheden en het evenwicht van kinderen met autisme, een visuele beperking of het syndroom van Down. Ze zijn dan ook handig om in de L.O.-les te differentiëren en minder sportieve leerlingen in beweging te krijgen. Al kan een spelconsole het gewone bewegen nooit vervangen, benadrukken de onderzoekers.

IMMERSIE

25

25 Vlaamse scholen bieden vanaf dit schooljaar vakken als geschiedenis en wiskunde in andere talen aan. De leerlingen kiezen of ze die 'zaakvakken' in het Nederlands of in de aangeboden vreemde taal volgen. Door de taalwetgeving was het lang onmogelijk om Content and Language Integrated Learning (CLIL) aan te bieden in Vlaamse scholen, maar door een recent decreet kan dat nu wel. Naar schatting 1780 leerlingen kunnen dit jaar een keuze maken uit het CLIL-aanbod van hun school.

#teachmewhatever

"Leer me om het even wat". Met die boodschap trekt de Vlaamse Kay Snels (21) de wereld rond. Voor haar project teachmewhatever.com stapte ze op wildvreemde mensen af met de vraag om haar iets bij te brengen. Zo leerde ze al skaten in Londen, drummen in Lissabon of truffels maken in Barcelona.

Kay, die afstudeerde als student digital marketing, zet al haar leerervaringen op haar eigen blog. "Ik wil dat mensen die me volgen geïnspireerd raken om hetzelfde te doen. Leren is plezierig: dat wil ik overbrengen. Wie weet haal ik er op termijn wel een interessante job uit. Maar dat is niet mijn hoofddoel. Nieuwe mensen ontmoeten wel."

Lees het verhaal van Kay in het jongste nummer van Maksi!, het jongerenblad van Klasse of volg haar op www.teachmewhatever.com.

Regering bespaart op onderwijs

Ons onderwijs moet het vanaf volgend jaar met een pak minder geld doen.

Om de begroting in evenwicht te krijgen, bespaart de Vlaamse Regering in totaal 1,16 miljard euro, en Onderwijs moet daar zijn steentje toe bijdragen. Hoeveel de onderwijsbesparing precies bedraagt en waar het geld vandaan moet komen, is nog niet bekend. In zijn Septemberverklaring, bij het begin van het politieke jaar, zei minister-president Geert Bourgeois dat het basisonderwijs "bewust zo maximaal mogelijk wordt ontzien". Enkel voor het secundair onderwijs is er al een concreet cijfer: 20 miljoen euro besparing op de omkadering. Ook aan het volwassenenonderwijs, deeltijds kunstonderwijs en aan de CLB's "worden inspanningen gevraagd", en er komen besparingen op "projecten en studies allerhande". "Ondanks de noodzakelijke besparingen trekken we nog altijd meer middelen uit voor onderwijs in 2015 dan in 2014", aldus nog Bourgeois.

Ook Klasse wordt getroffen door de besparingen. Zoals het er nu naar uitziet, verliest de redactie in één klap ongeveer de helft van haar middelen. Als dat bevestigd wordt in de definitieve besparingsplannen, zal dat een verregaande impact hebben op de werking van Klasse. Het huidige model, met rechtstreekse communicatie naar zowel leraren (Klasse en Lerarenkaart), ouders (Klasse voor Ouders) als leerlingen (Yeti en Maksi!), staat onder druk. Hoe de 'nieuwe Klasse' er na deze besparingsronde uit zal zien, is op dit moment nog niet duidelijk.

WIL JE MEER ONDERWIJSNIEUWS?

Lees elke dag mee op www.klasse.be/ leraren of abonneer je op de e-brief *Leraren-direct*. Zo krijg je het belangrijkste onderwijsnieuws, nieuwe dossiers, tips en acties van Klasse elke week rechtstreeks in je mailbox.

“Hoe meer straf,
hoe meer verzet”

DOSSIER

auteur: Leen Leemans

copyright foto's:
Michiel Pauwels

Te streng? Te soft? Leraren weten het niet meer

Straffen maakt je niet slimmer

Thomas* (17) bedreigde een klasgenoot die lachte met een stukgelopen relatie. Definitieve uitsluiting, dacht iedereen. Toch besloot de school te investeren in een herstelgericht groepsoverleg (hergo). Andere leraren en scholen willen dan weer meer *law and order*.

Kan een school wel zonder straf?

Leraar Marc*: “Ik sta al dertig jaar voor de klas en ik had nog nooit klappen gekregen. Tot vorig schooljaar. Toen Thomas startte op onze school, kreeg de klassenraad wel wat uitleg over de problemen in zijn vorige school. Heel beknopt, om hem geen stempel te geven. Maar in de klas bleek hij een heel rustige, beleefde jongen te zijn, die hard werkte. Niets aan de hand dus. Tot op die ene dag.”

ONTPLOFT

Thomas: “Tijdens het voorlaatste lesuur maakte een klasgenoot een opmerking over mijn ex-vriendin. ‘Met mij spreekt ze wél nog’, lachte hij. Toen hij me bleef uitdagen, ontplofte ik. Plots stond ik met een stoel in

mijn handen. Een extra opmerking en ik had er misschien mee gegooid. Gelukkig zweeg hij.”

Leraar Marc: “We moesten Thomas stoppen of er zouden ongelukken gebeuren. Thomas had al met zijn vuisten op mijn borst geslagen toen ik hem tegenhield. Een leerling heeft Thomas uiteindelijk in een greep op de grond gehouden. Twee politieagenten namen hem mee. Dat was nodig, want we kregen hem zelf niet onder controle. De andere leerlingen stonden perplex. Toen ik 's avonds naar huis ging, was ik wel aangedaan, maar ik was er eigenlijk niet zwaar van onder de voet. Zijn agressie was niet tegen mij gericht. Hij sloeg uit pure on-

macht. Hij was de controle kwijt. Ik voelde dat het probleem bij hem zat en niet bij mij. Voor een leerling die me met haatgevoelens bedreigt, zou ik zo veel begrip niet kunnen opbrengen. Maar dat was nu niet het geval. Dat maakt een hemelsbreed verschil.”

GESCHORST

Thomas: “Op het politiekantoor werd ik gefouilleerd en ondervraagd. Intussen kregen mijn ouders een telefoontje. Ze waren niet kwaad, wel ontgoocheld. Misschien was dat nog erger. Uiteindelijk kwam er geen klacht, maar de directie schorste me wel onmiddellijk.”

Leraar Marc: “Op de klassenraad waren de meningen verdeeld. Sommigen zeiden: ‘Zijn resultaten zijn goed. Hij heeft een probleem dat aangepakt kan worden’. Anderen hadden vooral angst: ‘Als dat bij mij nog eens gebeurt, ben ik fysiek niet sterk genoeg om hem tegen te houden’. De externe hergo-coördinator polste samen met de leerlingenbegeleiders bij iedereen of ze een tweede kans zagen zitten via herstelgericht groepsoverleg (hergo). Uiteindelijk stelden we een aantal voorwaarden: hij moest een behandeling starten voor zijn impulsiviteit, hij moest beseffen dat hij moest veranderen. Ook de leerlingen wilden meewerken. De directie aarzelde wel, maar toen ze voelde dat de leraren en leerlingen open stonden voor een tweede kans, gaf ze haar fiat.”

ALWEER BUITEN?

Thomas: “Ik dacht in eerste instantie dat ik er weer uit lag. Ik was al weggestuurd op twee andere scholen. Maar deze school startte dus herstelgesprekken op. Eerst moest ik mijn excuses aanbieden aan mijn klasgenoten en mijn gedrag verklaren. Niet makkelijk, maar het gesprek viel mee. De jongen die ik bedreigd had met de stoel,

vertelde dat hij niet beseftte dat zijn woorden zoveel pijn deden. Andere klasgenoten waren vooral geschrokken van mijn reactie. Ik was toch de stille? Die woedeaanval hadden ze helemaal niet zien aankomen.”

Leraar Marc: “Thomas wou weten hoe zijn gedrag bij de leraren was overgekomen. Dat is gelukt. Hij moest soms harde dingen horen – ‘Je bent impulsief, je hebt een woede-probleem’ – maar hij begreep ze wel. In het hele proces heeft Thomas snel berouw getoond en aangegeven dat hij geholpen zou worden.”

UITGEPRAAKT

Thomas: “Ik bood ook aan de leraren mijn excuses aan. Leraar Marc accepteerde mijn uitgestoken hand. ‘Iedereen wordt wel eens kwaad, Thomas’, zei hij. Ik antwoordde dat ik het heel chic van hem vond. Hem opnieuw onder ogen komen was het moeilijkste moment. Ik voelde me echt schuldig. Maar de klassenraad gaf groen licht: ik mocht opnieuw naar school. Oef! Mijn gedrag verklaren was soms moeilijk en stresserend, maar een derde keer buitenvliegen zou erger geweest zijn. Vooral omdat ik eigenlijk heel graag naar deze school ga.

“Je moet al heel haatdragend zijn om iemand geen tweede kans te geven”

Nu heb ik kaartjes die me toelaten naar de leerlingenbegeleider te stappen als ik kwaad word. Zo escaleert het niet. Ze zitten altijd in mijn portefeuille, maar ik heb ze nog niet moeten bovenhalen. Voor Frans werkte ik zelfs al samen met de jongen met wie ik in de clinch ging. Af en toe maakt iemand een grapje over stoelen. Daar stopt het en dat vind ik goed. Ook met vrienden praat ik niet graag over mijn conflicten op school. Er is niets stoers aan buitengegoid worden.”

Leraar Marc: “Twintig jaar geleden dacht ik: wie aan een leraar raakt, lig eruit. Maar nu houden we veel meer rekening met de situatie van een leerling. De leerlingenbegeleiders helpen ons om het gedrag van leerlingen te begrijpen. Dat begrip legt de basis om aan herstel te denken. Hergo is intensief, maar het is verrijkend om te zien dat je iedereen een andere koers kan laten varen. Het geeft voldoening als het lukt. Ik geef nu nog les aan Thomas. Maar we komen niet meer terug op dat incident. Het is uitgepraakt en hij is blij dat hij terug is en aanvaard wordt. Zijn klas is heel volwassen uit die hergo gekomen. Ze communiceren met elkaar. Ze kennen Thomas ondertussen zo goed, dat ze het zien als hij het moeilijk krijgt. En dan geven ze de leraar een seintje. Alles loopt trouwens goed met hem. In juni studeert hij zonder twijfel af. Dat zal een hoogtepunt zijn.”

**Thomas en Marc zijn fictieve namen.*

Deze twee scholen pakken straffen en belonen heel anders aan. Dit hebben ze wel gemeen: ze werken een stevige visie uit, sturen jaarlijks bij én communiceren met leerlingen en ouders over hun aanpak.

Basisschool Ter Molen in Lauwe legt de focus op belonen

“Geef veel groeikansen”

Directeur Didier Rogge: “Veel leerlingen gedroegen zich onbeschoft. Daarom hebben we een beloningssysteem ingevoerd dat gebaseerd is op onze waarden: beleefd en vriendelijk zijn, respect tonen. Elke maand krijgt elke leerling van de lagere school drie gedragskaarten. Kinderen die zich niet goed gedragen, spelen een kaart kwijt. Op het einde van de maand mogen ze hun kaarten inruilen voor een sticker op hun spaarkaart. De ‘afrekening’ gebeurt tijdens het kinderparlement. Daar vertellen alle leraren hoe hun klas het heeft gedaan.”

“Uiteraard noemen we geen namen. ‘In mijn klas hebben twee kinderen een kaart moeten afgeven. Jammer’, maar ook ‘Een leerling die telkens zijn kaarten kwijtspeelde, heeft ze deze maand nog allemaal’. Vier keer per schooljaar mag elke leerling in ons winkeltje een cadeautje kiezen volgens het aantal punten op de spaarkaart. Eerst is dat een doosje krijt, op het einde van het schooljaar kan dat een lederen voetbal zijn. Dat stimuleert hen. Maar we merken ook dat hun gedrag echt wel verbetert.”

PAS AAN!

“Eerst kregen kinderen die hun drie kaarten kwijtspeelden een straf. Nu zetten we enkel een nota in de agenda. Zo weten de ouders meteen waarom hun kind een kaart moest afgeven. We hebben het systeem ook ingevoerd op de bus en in de eetzaal omdat net daar de begeleiders soms minder respect krijgen.”

PAS OP!

“We focussen op waarden. Zo verliest een leerling die zijn huiswerk niet heeft gemaakt geen kaart. Dat doet hij wel als hij respectloos reageert op de leraar die probeert uit te vinden waarom. Kijk ook altijd naar de gezinssituatie van een leerling. Sommige kinderen moeten op school beleefd en respectvol leren zijn. Zij moeten veel uitleg én groeikansen krijgen.”

Prizma Middenschool in Izegem kiest voor een rechtlijnige aanpak

“Drie streepjes? Strafstudie op zaterdag”

Directeur Luc Berteloot: “We kregen steeds meer vragen van leraren of en hoe ze moesten straffen. Een leerling kon verschillende keren per dag gestraft worden omdat hij bijvoorbeeld zijn agenda niet bij had. Onze attitudebarometer speelt daar nu op in. Die bestaat uit drie delen: leerhouding (alle spullen bij, taken gemaakt), schoolreglement (gsm-gebruik, make-up, piercings, kledij) en leefhouding (verbale en fysieke agressie tegen leraar, medeleerlingen). Leraren zetten – als een leerling bijvoorbeeld zijn agenda vergeten is – een streepje in de attitudebarometer.”

“Wie voor ‘schoolreglement’ zeven streepjes heeft, moet naar de directeur. Hij stuurt de leerling naar de strafstudie op zaterdag. Daar schrijven ze leerstof over. Elk trimester beginnen ze weer van nul, waardoor ze telkens een nieuwe kans krijgen. Voor ‘leefhouding’ zijn we strenger: vanaf drie streepjes moeten ze naar de strafstudie en volgt er altijd een gesprek met de leerlingenbegeleiders. Zij stellen begeleidende maatregelen voor. De leerlingen zijn blij dat ze niet onmiddellijk straf krijgen als ze een fout maken. Leraren hebben een houvast, maar ook de vrijheid om eens iets door de vingers te zien. Naarmate het schooljaar vordert moeten ze trouwens steeds minder streepjes zetten.”

PAS AAN!

“Smileys geven als beloning werkte niet. Nu zetten we vooral in op een positief klimaat met middagactiviteiten, inspraak, een receptie met frietjes. Vaak schouderklopjes geven, verricht wonderen. Vroeger kregen eerstejaars met zeven ‘streepjes’ voor leerhouding strafstudie. Nu krijgen ze begeleiding om zichzelf te leren organiseren: agenda invullen, boekentas klaarmaken, taken en toetsen plannen.”

PAS OP!

“De leerlingenbegeleiders geven nooit straf omdat dat de vertrouwensband schaadt. Zij peilen naar achterliggende oorzaken en focussen meer op herstel. Elke leraar mag een schrijfstraf geven (leerstof overschrijven), maar enkel de directeur stuurt leerlingen naar de strafstudie. Communiceer ook intensief met ouders. Ze krijgen in september uitleg over het systeem. Bij elke ‘streepje’ voor ongepast gedrag hoort ook een nota in de agenda die ouders dezelfde dag ondertekenen. Bij grotere incidenten belt de directeur naar de ouders.”

Wat zeggen de experts?

“Weer twee ruziemakers in mijn klas. Wat moet ik met hen aanvangen?” zucht juf Ella van het tweede leerjaar. Ook basisscholen worstelen met hun strafbeleid. Vroeger was het eenvoudig. Ezelsoren op het hoofd of een tik op de vingers. Zo werkt het gelukkig al heel lang niet meer. Maar ook de strafbank, de ‘10 bladzijden’ en de strafstudie staan onder druk. Veel leraren vrezen de school zonder straf: “Straks zijn de leerlingen de baas”. Is dat zo?

“De ‘stickertjesgeneratie’ zit in mijn klas. Voor alles willen ze een beloning”

(Aurélie, 42 jaar)

Marcella Deneve (stafmedewerker Eekhoutcentrum, 30 jaar leraar en leerlingenbegeleider in het secundair): “Als je respectvol met mensen omgaat, belooft de aangename sfeer op school je sowieso. Toch mag je wel eens verrassen met iets ‘fysieks’. Als je je klas trakteert op cake, wordt iedereen daar blij van. Je kan ook een half uurtje extra zwemmen beloven omdat een les zo goed verlopen is. Als je bepaald gedrag wil aanleren, moet je er in een eerste fase voor zorgen dat het een gewoonte wordt. Een beloning helpt dan om alert te blijven. Maar dat systeem mag niet te lang duren.”

Maarten Vansteenkiste (professor ontwikkelings- en motivatiepsychologie UGent, geeft les in het hoger onderwijs): “Vaak zegt een beloning: ‘Je hebt het goed gedaan’. Dat kan je ook met een schouderklapje doen. Als je één keer een beloning geeft, kunnen je leerlingen daarna hun interesse in de opdracht verliezen of willen ze de opdracht enkel nog doen voor een beloning. Bovendien ontmoedig je de leerlingen die geen beloning krijgen. Zij zien heel duidelijk dat ze niet geslaagd zijn.”

“Een school zonder straf is een utopie. Het is straffe praat van mensen die zelf nooit voor de klas gestaan hebben”

(Sébastien, 58 jaar)

Deneve: “Nooit straffen is soms moeilijk. Maar scholen mogen er best naar streven. Elke school heeft potentieel om de aangerichte schade samen met dader en slachtoffer te herstellen. Het is een waardevol alternatief voor straffen en belonen, zeker als de school daarmee in de knoop zit.”

Vansteenkiste: “Een school zonder straf is het ideaal, maar niet realistisch. Scholen die in communicatie gaan met de leerlingen en de leerlingenraad een stem geven in het strafbeleid, moeten veel minder straffen. Waar de relatie verzuurd is, is straffen veel meer nodig. Hoe dwingender je optreedt, hoe meer verzet je opwekt, hoe meer je moet straffen. Om die cirkel te doorbreken, moeten leerlingen elkaar leren bijsturen. Dat doen ze als ze samen met de school de regels vastlegden.”

“Als ik aan sommige leerlingen straf geef, denk ik automatisch: morgen staat je mama hier van haar oren te maken”

Ines (35 jaar)

Deneve: “Wie staat centraal op school? Dat is het kind dat het recht heeft om opgevoed te worden. Dan pas de ouders. Daarom moet je met ouders helder communiceren over je beleid rond straffen en belonen – bijvoorbeeld tijdens een infoavond – zodat ze weten waarvoor en hoe hun kind straf kan krijgen. Dan moet je ook niet voortdurend denken: de ouders willen dat niet. Als je straf past in dat beleid, mogen ze best uitleg komen vragen. Als je die kan geven, zijn ze het er meestal wel mee eens.”

Vansteenkiste: “Geen enkele ouder wil dat op school alles kan en mag. De discussie gaat meestal over de manier waarop de school grenzen trekt. Als je je straf- en beloningsbeleid samen met de ouders vormgeeft, heb je een basis om op terug te vallen als er discussie is. Leerlingen weten zelf ook best wat ze fout deden. Als je hen daarover laat praten en hen het standpunt van anderen leert in nemen, groeit hun empathie. Ze zien in waarom sommige afspraken gemaakt worden.”

“Als ik niet mag straffen, dan zal ik ze hun zin maar laten doen, zeker?”

(Marco, 25 jaar)

Deneve: “Het zijn vaker jonge leraren die teruggrijpen naar straf om overeind te blijven in hun klas. Ze hebben nog zo veel andere dingen aan hun hoofd en zijn onzeker. Daarom is een mentor zo belangrijk. Als je je leerlingen enkel leert de regels te volgen, heb je veel kans dat het eindigt met straf. Je verzeilt in een afkoopsysteem: een leerling kan afwegen of hij een bepaalde straf over heeft voor de ‘misstap’ die hij wil zetten. Je leert hen beter dat ze op een respectvolle manier met elkaar en met jou moeten omgaan. Dat doe je niet door te straffen, wel door het goede voorbeeld te geven en te communiceren. Op korte termijn breekt niet straffen je soms zuur op omdat je er niet in slaagt een brandje te blussen. Op lange termijn is dat nooit het geval omdat je een respectvolle relatie met je leerlingen opbouwt.”

Vansteenkiste: “Leraren zijn bang om hun autoriteit te verliezen als ze geen straf mogen geven. Maar ideaal groeit je gezag spontaan in overleg met de groep. Bij een leraar die alles toelaat, is niemand gebaat. Leerlingen hebben houvast nodig. Je kan grenzen trekken met respect voor de leerlingen en in overleg met hen. De kans is groter dat ze de grens respecteren. Maar leraren zijn bang om in dialoog te gaan omdat de leerlingen misschien andere afspraken willen dan wat ze zelf in gedachten hadden. Dat is begrijpelijk. Je kan ook aangeven over welke regels je wil onderhandelen en over welke niet. Zodra de grens – in overleg – vastligt, kan je kordaat optreden als ze overschreden wordt.”

“Ik ben de baas in mijn klas en ik bepaal de regels. Wie ze overtreedt, krijgt straf. Geen discussie”

(Gerd, 38 jaar)

Deneve: “Straffen is meestal een zwaktebod. Je straft als je het niet meer aankan of als je het gevoel hebt geen alternatief te hebben. Herstel liever wat er gebeurd is. Breng dader en slachtoffer samen en bespreek het voorval. Zo leer je je leerlingen omgaan met elkaar. In scholen moeten leerlingen niet alleen leren lezen en tellen, maar ook leren ‘zijn’: respectvol en authentiek worden. Bij kinderen bestaat alleen ‘gedrag dat al goed is’ en ‘gedrag dat nog niet goed is’. Met straf leer je vooral af. Ze leren wat ze niet mogen doen, bij wie, waar en hoe. Enkel bij bewust hardnekkig gedrag kan je wel eens een straf geven.”

Vansteenkiste: “Leerlingen kunnen zich het best aan een regel houden als ze zelf overtuigd zijn van het nut ervan. Daarom is het belangrijk samen regels vast te leggen of minstens het waarom van een regel uit te leggen. Vooral regels die leerlingen persoonlijk raken – piercings, gsm gebruiken – zijn moeilijk af te dwingen omdat je daarmee raakt aan hun identiteit. Als je aan zulke regels uitvoerig tijd besteedt, leg je een stevig fundament. Je kan ook in dialoog gaan met je leerlingen over de gevolgen als ze de regels overtreden. Als dat gebeurt, voelen ze je maatregel aan als een logisch gevolg in plaats van als een straf.”

DE NIEUWE AUTORITEIT

Voel je je als leraar soms hulpeloos en vertwijfeld als je leerlingen zich niet gedragen zoals het hoort? Haim Omer, hoogleraar psychologie in Tel Aviv, ontwikkelde een nieuwe vorm van gezag die niet autoritair noch bestraffend is: de Nieuwe Autoriteit. De pijlers zijn:

- 1. Escalatie vermijden:** straf niet onmiddellijk, maar maak duidelijk dat je het ongewenste gedrag hebt opgemerkt en dat je er later op terug zal komen.
- 2. Aanwezig zijn:** laat aan je leerlingen merken dat je hen ziet, toon dat je geloof in wat je doet en dat je er niet alleen voor staat.
- 3. Waakzaam zorgen:** weet wat je leerlingen bezighoudt en grijp in als je probleemgedrag opmerkt.
- 4. Netwerken:** communiceer open met collega's, ouders, externen. Dan ondersteunen zij ook jouw gezag.
- 5. De relatie blijven versterken:** laat via kleine gebaren merken dat je de leerling graag hebt, ook al gedraagt hij zich niet. Zo haal je het positieve in de jongere meer naar boven.

www.klasse.be/nieuweautoriteit

ADVERTENTIE

Op stap met de pedagogisch begeleider

‘Mijnheer de Inspecteur’ is dood

“Hola, Jasper, krijg je inspectie?” grappen de collega’s. Vandaag krijgt leraar geschiedenis Jasper Celie pedagogisch begeleider Tom De Paepe op bezoek. Die komt hem coachen in zijn eerste jaar voor de klas. “Nee, hem niet inspecteren en op de vingers tikken”, benadrukt Tom. “De tijd dat een inspecteur in maatpak zijn goedkeuring moest geven voor je vaste benoeming is al meer dan twintig jaar voorbij.”

door Wouter Bulckaert, foto's Thomas Sweertvaegher

Vrijdagochtend, halfnegen. De leerlingen wachten in de gang voor hun klaslokaal. Hun leraar Jasper Celie (22) staat bij pedagogisch begeleider Tom De Paepe (33). “Ik kom altijd wat vroeger”, fluistert Tom. “Nog vlug een *klapke* doen voor de les geeft vertrouwen.” Tom neemt plaats achter in de klas. “Is ’t controle, mijnheer?” probeert een van de leerlingen. “Jawel, om te kijken of je braaf bent in de klas”, reageert Jasper gevat. Vijf minuten later zijn de leerlingen begeleider Tom alweer vergeten. Aan de vaste hand van leraar Jasper duiken ze diep in de Romeinse tijd.

GEEN BOEMAN

“Het is toch altijd stressen als een pedagogisch begeleider op je vingers komt kijken”, lacht Tom. Al drie jaar begeleidt hij leraren geschiedenis in hun school. Hij ondersteunt jonge leraren bij hun eerste stappen in de klas. Laat hen reflecteren over hoe ze hun vak inhoudelijk en didactisch aanpakken. En geeft tips mee over klasmanagement.

Daarnaast ondersteunt hij vakgroepen, organiseert vorming en communiceert over vakdidactisch onderzoek. Tom: “Sommige leraren noemen ons nog steeds verkeerdelijk inspecteur. Nochtans is de inspectie, de doorlichting van de scholen, al sinds 1991 gescheiden van de begeleiding.” De inspecteur droeg vroeger het imago van boeman mee. Hij viel de klas binnen om te kijken of de leraar zijn job wel goed uitvoerde. Maar Mijnheer de Inspecteur is blijkbaar al lang dood. Tom: “Ik wil van een leraar vooral weten hoe het met hem gaat.”

TRAJECT

Tom en Jasper kennen elkaar. Tom: “Logisch. Pedagogisch begeleiding is geen momentopname. Het is een volledig traject. Eind september brengen we de startende leraren samen op een vormingsdag. In de voormiddag praten we in groep over klasmanagement. Die eerste weken leren jonge leraren vooral omgaan met hun leerlingen. In de namiddag maken ze kennis met hun

pedagogisch begeleider. ‘Waar ben je fier op?’ vraag ik dan. ‘Waar worstel je mee?’ En dan hoor je: ‘Het klikt met de leerlingen.’ Of: ‘In sommige klassen marcheert het niet.’ Vakkennis en vakinhouden, daar zijn veel jonge leraren even minder mee bezig. Ze willen eerst vaste voet krijgen in hun klas. In het tweede semester volgt dan een halve dag over evaluatie. Die soms onzekere jonge gasten van september vervellen tot leraar. Ze zijn minder met zichzelf bezig, maar denken na over wat ze vakinhoudelijk met hun leerlingen willen bereiken. Pas dan kom ik in de klas bij de jonge leraar zelf.”

HONDENLES

Ondertussen beleeft Rome in de les de laatste dagen van de Republiek. “Wie was alweer de laatste koning van Rome?” vraagt Jasper. “Tarquinius Superbuzz!!” klinkt het enthousiast. “Prima, al spreek je het uit als ‘Supérbus’”. Er mag al eens gelachen worden. “Vier keizers in één jaar”, zegt Jasper, “Stel je dat bij ons eens voor. Wij hebben onlangs nog anderhalf jaar op een regering gewacht.” Pedagogisch begeleider Tom knikt instemmend. “Jasper heeft *carrure*. Hij staat als leraar stevig in zijn schoenen. Want dit is een echte hondenles: politiek in het oude Rome uitleggen aan dertienjarigen, begin er

“De beste vakdidacticus ter wereld? Piet Huysentruyt”

maar aan.” Inderdaad. “Mijnheer, terreur, wat is dat?” Wat evident is in het nieuws op tv is dat nog niet in de les. De hoofden lopen stilaan over. De bel rinkelt net op tijd.

BABEL IS BELANGRIJK

“Wat vond je van de les?” vraagt begeleider Tom. Leraar Jasper analyseert zelf zijn les. Tom luistert. Zijn map met notities uit de les blijft dicht. “De babbelen ná de les is belangrijker dan mijn bezoek in de les”, zegt Tom. “Ik vraag niet om zijn lesvoorbereiding te zien. Sommige leraren bezorgen me een stapel papieren voor de lessen. Gelukkig zijn er steeds meer die zeggen: ‘Kijk maar naar wat ik doe.’ Fijn, want ik wil met de leraar praten. In zijn hoofd kruipen. Soms denk je: waarom doet die leraar dat nu in godsnaam zo? Dan blijkt uit de babbelen achteraf dat hij nog volop de weg zoekt in de cursus, in de vakgroep en in de school. Niet simpel om daarin als beginnende leraar je eigen plaats te vinden.”

“De babbel is belangrijker dan het lesbezoek”

school? Tom: “Ooit vroeg een directeur me: ‘Wat moet ik met die leraar doen? Benoemen of niet?’ Ik heb geantwoord: ‘Met alle respect, mijnheer de directeur, maar daar mag ik niet op antwoorden. Die beslissing ligt helemaal bij u.’ Als begeleider ga ik alleen met die leraar in gesprek: goeie zaken benoemen, kijken naar groeipunten en hopen dat we daar verder aan kunnen werken. Als begeleider ben ik onafhankelijk. En heb ik een vertrouwensrelatie met de leraren die ik begeleid. Alleen als er echt een fundamenteel probleem opduikt, zal ik dat signaleren.”

SOS PIET

Subtiel sluist Tom zijn eigen visie op de les het gesprek in. “Je hebt een goeie band met je leerlingen. Je straalt rust uit en je leerlingen werken goed mee. Maar de woorden tiran, dictator, dynastie in één les aanbrengen: zware kost”, lacht begeleider Tom. “Gebruik daarom kapstokken uit de actualiteit: leg de link met Khaddafi in Libië of Assad in Syrië. En hou goed voor ogen wat je wil dat je leerlingen onthouden van je les. Denk aan Piet Huysentruyt. Dat is de beste vakdidacticus ter wereld. In SOS Piet heeft iemand een probleem. Zijn soufflé wil niet rijzen. Dus laat de specialist de mensen eerst wat proberen. Dan vraagt hij: ‘Hoe lossen we het op?’ Zo pakt hij het probleem aan. En op het einde volgt de toets: ‘Wat hebben we vandaag geleerd?’”

JALOERS

De bel gaat weer. Jasper trekt naar de volgende les. In een babbel van drie kwartier heeft Tom hem laten reflecteren over zijn sterke punten en zijn groeipunten. Tom geeft hem tips en ideeën mee. “Want de les was moeilijk, maar had potentieel. Lesgeven in je eerste jaar, dat is overleven, he. Je bent al blij dat je les tijd is voorbereid. Als een les minder vlot verloopt, ga ik met de leraar in gesprek over de keuzes die hij gemaakt heeft en hoe hij daar zelf op terugkijkt. Zo leer ik zelf ook bij. Jonge gasten hebben steeds meer het lef om originele lessen te geven. Op sommige leraren ben ik echt jaloers. Zo gaf een leraar in tso les

over het stenen tijdperk. Die haalt plots een vuistbijl boven, en een lap leer van een oude zetel. ‘Hoe werkt dat, denken jullie’, vraagt ze. Een leerling mag de vuistbijl nemen, en rijt daarmee het leer in twee. Als een mes door boter. Die leerlingen onthouden dat voor de rest van hun leven.”

LEREN VAN JE COLLEGA’S

Een pedagogisch begeleider komt altijd op vraag naar de school. Ook bij meer ervaren collega’s. Tom: “Als je als jonge begeleider bij hen in de klas komt met een air van: ik zal je eens vertellen hoe het moet, gaat de deur dicht. Terecht. Bij ervaren leraren kom ik meestal op bezoek als er een specifieke vraag is. Een lesonderwerp waar de leerlingen mee worstelen, of twijfel die in de vakgroep is geslopen na een doorlichting. Dan schuif ik ook aan op hun vakvergadering, bijvoorbeeld over evaluatie. Ik screen dan samen met hen hun toetsen, examens en opdrachten en geef feedback. Leraren vinden dat heel boeiend. Sommigen hebben elkaars examens nog nooit ingekeken. Zo leren ze van elkaar. En omdat ik in zo veel verschillende scholen kom kan ik ook suggesties doen waar ze in hun eigen school nooit aan gedacht hadden. Want zelf pik ik in al die contacten heel mooie praktijkvoorbeelden op.”

GEEN KOEKENBAK MET DE DIRECTEUR

Vragen directeurs hem om advies of ze een leraar al dan niet moeten houden op

HALFTIJD

Tom werkt halftijds als pedagogisch begeleider. “Dat betekent: veel werk, weinig slaap en enkele honderden leraren om te begeleiden. Daarom brengen we leraren ook samen op studiedagen, anders kan je nooit iedereen leren kennen. Daarnaast werk ik ook nog in het hoger onderwijs. Oké, ik sta niet meer voor de klas in het secundair, maar ik hou wel voeling met lesgeven. Ach, een leraar geschiedenis heeft de middeleeuwen ook niet zelf meegemaakt, en toch kan die er goed over vertellen, he.”

Te weinig op school

De pedagogische begeleidingsdiensten (PBD) leveren goed werk, maar moeten zich meer focussen op hun kerntaak: leraren op school ondersteunen. Dat blijkt uit een onderzoek naar de werking van de PBD's. Zo is er slechts één begeleider per 311 leraren. Als PBD's meer samenwerken, komen er begeleiders vrij om (vooral startende) leraren te ondersteunen. Lees het volledige rapport op www.klasse.be/pbd

ADVERTENTIE

IN DE KLASdoor Kris Vanhemelryck
en Li's Verheyden**ICT-TIP****QUIZLET**

Met Quizlet (www.quizlet.com) maak je heel snel en eenvoudig (vertaal)oefeningen. Leraar Marleen Hendriks uit Overpelt maakte een hele reeks oefeningen bij haar handboek Frans en plaatste de links op klascement.net/map/quizlet.

KLASCEMENT**Herfsthoeken-
werk**

Van 12 tot 19 oktober organiseert het Agentschap voor Natuur en Bos opnieuw de Week van het Bos. Een ideaal moment om je klas in te wijden in de geheimen van de herfst. Inge Van Bael, leraar in lagere school 'De Robbert' (Hamont-Achel) maakte hierover een groepsworkbundel met invuloefeningen en een toets voor leerlingen lager onderwijs. Download de bundel via www.klascement.be/24082.

Op www.klascement.net delen duizenden leraren hun lesvoorbereidingen met jou. Je vindt er ook specifieke leermiddelen rond ICT, leerzorg, talen.

Verjaardag vieren in de klas? Zo kan het ook!

Elke keer weer datzelfde lied, diezelfde kroon en cupcakes. "Hoe vieren jullie een verjaardag in de klas?" vroeg startende leraar Sandy Rodriguez aan de collega's op de Facebookgroep van Pas voor de Klas. Met deze tips verdubbel je het plezier en verlaag je de kosten:

1. PRIVILEGEKISTJE

Welke privileges krijgen je leerlingen graag op hun verjaardag? Als eerste in de rij staan, zelf een werkhoek kiezen of vijf minuten langer buiten spelen? Brainstorm samen met je leerlingen over enkele gunsten en stop ze in een schatkist. De jarige kiest een (of meer) privilege(s) uit de kist.

2. FEESTKOFFER MEE NAAR HUIS

Vul een koffer met vlaggetjes, een cd vol verjaardagsliedjes, een spelletje, een boek, kleurplaten en een versier-de-taart-spel. De jarige neemt de koffer 's avonds mee naar huis en viert samen met de ouders verder.

3. KLASCADÉAU

Vermijd grootse traktaties. Vraag alle leerlingen om bij de start van het schooljaar eenmalig een kosteloos of zelfgemaakt cadeau mee te nemen. De jarige grabbelt of vist uit de verzameling. Geven ouders toch graag iets mee? Vraag om een boek, spel of bon aan de klas te schenken.

4. SPOTLIGHTKOFFER

Geef je oudere leerlingen op de vooravond van hun verjaardag een koffer mee. Die vullen ze met voorwerpen die hen typeren: een knuffel, een foto of een voorwerp van hun hobby. Maak de volgende dag tijd voor hun levensverhaal en zet de jarige in de schijnwerpers.

5. SAMEN FEESTEN

Organiseer een verjaardagsfeest per maand of seizoen. Alle jarigen van de school verzamelen op de rode loper. Ouders van de jarigen delen de kosten en spreken af wie instaat voor al het lekkers, entertainment en de uitnodigingen.

6. VERJAARDAGSSLINGER

Met de verjaardagsslinger van Klasse voor Ouders (www.klasse.be/ouders/slinger) tel je samen met de jarige af tot zijn of haar bijzondere dag. Elke dag voeg je een schakel toe. Het resultaat: een leuke versiering voor het feest!

Beveilig je school tegen diefstal

Vorig jaar registreerde de federale politie 6852 gevallen van diefstal en afpersing in Belgische scholen. Dat zijn meer dan 18 pogingen per dag. Toch houden dure veiligheidscamera's en alarmen alleen inbrekers niet buiten. Met deze tips ben je ze hopelijk wel te slim af.

illustratie: Inne Haine

1. Onthaal elke bezoeker

Laat elke bezoeker of leverancier zich aanmelden aan het onthaal. Begeleid ze naar hun afspraak. Geef ze eventueel een badge en spreek bezoekers zonder badge aan. Een lerarenkamer met zicht op de speelplaats of schooltoegang verhoogt de sociale controle.

2. Zet waardevolle spullen samen in één lokaal

Breng waardevol materiaal onder in één aparte ruimte, bij voorkeur zonder ramen/inkijk, en met veiligheidsslot(en) op de deur. Een lokaal op de eerste of tweede verdieping met een lange vluchtweg maakt het dieven extra lastig.

3. Doe de deur op slot tijdens de pauze

Ben je overdag even de klas uit? Sluit dan altijd ramen en deuren. Laat de binnendeuren van lokalen zonder waardevolle voorwerpen 's avonds wel open. Zo voorkom je nutteloze braakschade.

4. Inventariseer alle school sleutels

Nummer en beperk het aantal sleutels. Registreer wie welke sleutels bezit en laat collega's tekenen na ontvangst. Vraag de sleutels bij uitdiensttreding terug.

5. Veranker pc's, dvd-spelers, beamers

Met een veiligheidskabel of hangslot rond elk apparaat ontmoedig je elke inbreker. Maak ook de aankoop van nieuwe pc's of schoolmateriaal niet aan iedereen bekend. Dit is misschien goede publiciteit voor de school, maar trekt ook potentiële daders aan.

6. Knip struiken en bomen geregeld bij

Ze zorgen voor gezelligheid en sfeer maar beperken het zicht op de school. Daardoor zien burens en voorbijgangers moeilijker verdachte handelingen.

7. Label waardevol materiaal

Label pc's, laptops, servers met het schoollogo of graveer de naam van de school. Hou een overzicht bij van alle serienummers, mét foto. Maak ook back-ups van belangrijke bestanden op school-pc's.

8. Verlicht de school 's nachts

Een goede buitenverlichting met sensor schrikt ongewenste bezoekers af en helpt je bij je sluitingsronde. Zorg ervoor dat ook de kleine hoekjes van de school goed verlicht zijn.

9. Hou de schoolomgeving netjes

Vuile en verouderde gebouwen nodigen uit tot graffiti, vandalisme en diefstal. Laat ook geen ladders, gereedschap of afvalcontainers rondslingeren die dieven kunnen helpen.

10. Vraag om toezicht tijdens de vakantie

Vraag buurtbewoners om de politie te verwittigen als ze verdachte handelingen of personen opmerken in de buurt van de school als de school verlaten is. Stel eventueel een beurtrol op met ouders of collega's.

Meer lezen? Download het draaiboek 'Beveiliging scholen: preventie van inbraak, diefstal en vandalisme'. Daarmee evalueer je zelf het veiligheidsbeleid van je school. www.klasse.be/veiligheid

DE EXPERT

LEER JE KLAS GRAAG LEZEN

“Lezen is zoveel meer dan een AVI-niveau: plezier, fantasie, inleving”, vindt Jesse Van de Kerckhove, boekenjuf van het jaar. Dus stimuleert ze haar klas om zo veel mogelijk te lezen. Hoe? Zo:

- 1 Start elke dag met een voorleesmoment** - “Zelfs een kind dat niet graag leest, geniet van voorlezen. Plan dat voorleesmoment als eerste activiteit, zo maak je er bewust tijd voor. Lees het verhaal thuis eerst luidop want niet elk boek leent zich tot voorlezen.”
- 2 Bereid het bezoek aan de bib voor** - “Voor ik naar de bib ga, zoek ik met mijn leerlingen een boek uit op boekenzoeker.org. Je vindt er ook een lessenspakket dat je leerlingen de website leert gebruiken.”
- 3 Top of flop?** - “Wie een boek uit heeft, legt dat in de top- of de flopdoos. Tijdens het boekenjufuurtje overloop ik de dozen en dat lokt veel discussie uit. Ideaal, want zo leren leerlingen hun smaak verkennen en hun mening onderbouwen.”
- 4 Vijf-vingertest** - “Hoe kies je het juiste boek? Niet met de AVI- maar met een vijf-vingertest. Leerlingen houden vijf vingers in de lucht. Bij elk ongekend woord gaat een vinger naar beneden. Zijn er geen vingers meer over aan het einde van de pagina, dan leggen we het boek nog even aan de kant.”
- 5 Lezen zonder letters** - “Kinderen die moeilijk lezen, lezen met hun oren, met een luisterboek. Zo kunnen ze meepraten met hun vrienden over hetzelfde boek. Ook zoekboeken en stripromans zijn heel populair. Kinderen maken dan zelf hun verhaal.”

Wie wordt de nieuwe boekenjuf of -meester?
Nomineer je collega vóór 1 december via www.boekenjuf.be

DE TRUC

ZO KRIJG JE JE KLAS STIL

Wil je dat je leerlingen stil zijn, bijvoorbeeld tijdens groepswork? Zorg dan ook dat het echt stil wordt. Dat doe je niet door ‘stilte, stilte’ te roepen, maar geduldig te wachten tot iedereen stil is en pas dan met je les te starten. Een ander trucje is voor de klas gaan staan met enkel je hand omhoog. Studeer dat gebaar wel zorgvuldig in. Zorg ervoor dat je klas het gebaar niet associeert met andere dingen.

Dit is een van de meest geraadpleegde tips op www.duizendjaarvoordeklaas.nl. Hierop bundelen 25 Nederlandse leraren met samen 1000 jaar leservaring hun praktijktips voor de collega's.

CHECKLIST

LAAT JOUW BEELDSCHERM SPOREN NA?

Met pc's en tablets in de klas geef je interactief en gevarieerd les. Toch is te lang voor het beeldscherm zitten thuis of op school niet zonder risico's: vermoeide ogen, hoofdpijn, rugklachten ... Met de play-pauze-stop-strategie hou je het veilig en gezond voor jou en je klas.

PLAY

- Varieer in je schermhouding en leer je klas tafelmanieren: zet het computerscherm recht voor je leerlingen, op (gestrekte) armlengte afstand en met de bovenrand van het scherm op ooghoogte.
- Zitten leerlingen met meer rond een computer of tablet? Beperk het groepje dan tot drie leerlingen.
- Zorg dat hun voeten en lage rug steun hebben. Raken hun voeten de grond niet, zoek dan enkele boeken of een stevige doos waarop ze kunnen rusten. Of laat kleine leerlingen voor de computer staan in plaats van ze te laten zitten.
- Zit je leerling te laag, leg dan een kussen op de stoel.

PAUZE

- Las elk half uur een actieve pauze of bewegingstussendoortje in.

STOP

- Leer de leerlingen te stoppen wanneer ze pijn voelen bij te lange beeldschermactiviteiten.
- Adviseer ze om niet langer dan twee uur per dag achter een beeldscherm te zitten in hun vrije tijd.

Het Provinciaal Veiligheidsinstituut Antwerpen biedt gratis lespakketten aan voor de derde graad van het lager en de eerste graad van het secundair onderwijs rond play-pauze-stop. Maak op een studiedag in jouw buurt kennis met het pakket. Meer info en data vind je op www.playpauzestop.be

ADVERTENTIE

MENSEN MET KLASSE

door Wim Vercrusse
foto: Jonas Roosens

“Onze klas is een groot gezin”

“Onze kleine Rosalie samen op de schoolbanken met al die oudere kleuters? We waren een beetje ongerust”, zegt mama Ida Doms. “Tot we zagen hoe de hele groep de instappertjes opvangt. Net als in een groot gezin kijken de kleintjes op naar de groteren.” In basisschool Triangel in Booischot leren tweeënhalf- tot zesjarigen van elkaar, want ze zitten samen in één klas. En juf Hilde? Zij is de onvervangbare motor van de klas.

RUST

“We kozen heel bewust voor dit *classe-unique*-systeem”, zegt juf Hilde Schouteden (48). “Omdat er in de loop van het schooljaar telkens nieuwe kinderen bijkwamen, werden onze klassen te groot. Soms moesten we in de helft van het schooljaar kinderen doorschuiven naar een andere groep. Zeven jaar geleden beslisten we om het anders aan te pakken. We maakten bij de kleuters drie klassen met kinderen van alle leeftijden bij elkaar. De instappertjes sluiten afwisselend aan bij een van de groepen. Die aanpak bracht rust. Zowel bij de kinderen als bij de leraren.”

DURVEN SPRINGEN

“Werken met een *classe-unique*-systeem is enorm boeiend. Ik let er wel op dat een toneel of poppenkastspel niet te eng is voor de jongsten. Of ik splits de groep toch op. Al kunnen steeds meer vertelboeken voor alle leeftijden. Je moet wel kunnen organiseren. Inschatten of je alle kleuters genoeg uitdaagt. Opvolgen en onthouden wie waarmee bezig was. Maar je moet als leraar ook gewoon durven springen. Zo gingen we dit jaar naar het planetarium in Genk. De jongsten zijn gefascineerd door de zon en de maan. De oudsten zijn zot van de planeten of vragen: ‘Waarom vallen wij niet van de aarde als we ondersteboven hangen?’ Luister daarom goed naar de kinderen achteraf. Wie heeft wat onthouden? Wat leeft er? Wat willen ze daarmee gaan doen? En steeds schreeuwt het groepsgevoel: ‘Wij horen bij elkaar!’”

AFSCHEID IS MOEILIK

“Op het einde van het schooljaar heb ik het moeilijk. Mijn klas is als een groot gezin. Ik heb de kinderen vier jaar onder mijn vleugels gehad. De band die ik met hen opbouw is zo intens. Die kinderen dan moeten afgeven doet echt pijn. Maar afscheid hoort bij het leven. Dat moeten de kinderen ook leren.”

Zet je collega's in de bloemen!

Klasse belooft elke week ergens in Vlaanderen een opmerkelijke leraar, ouder of leerling met een boeketje bloemen. Ken jij iemand die het bloemenboek verdient omdat hij of zij veel voor de school betekent? Vertel het via redactie.leraren@klasse.be (onderwerp ‘bloemen’).

*“Een holebileraar
is een verrijking
voor élke school”*

Vier holebileraren bliken terug op hun coming-out

Uit de kast op school

**“Als het schoolbestuur het te weten komt, vlieg ik buiten.”
Of: “De ouders gaan slecht reageren.” Als holebi voor de klas
staan: het is niet altijd even makkelijk. Veel holebileraren
kiezen er dan ook voor om te zwijgen. Maar niet deze vier.
“Als je in je klas al niet jezelf kan zijn, welk voorbeeld geef je
dan aan je leerlingen?”**

door Kris Vanhemelryck, foto's Katrijn Van Giel

Joke Goossens (23), leraar vijfde leerjaar in vrije basisschool De Krekel (Gent)

“Ik voel me nu meer op mijn gemak”

“Ik sta nog maar één jaar voor de klas. En of ik zenuwen had, die eerste september. Natuurlijk had ik al nagedacht over wat ik zou antwoorden, als mijn nieuwe collega's zouden polsen naar mijn privésituatie. Dus nam ik eerst de temperatuur op, zocht ik hét moment. Maar de vraag kwam niet, en het duurde tot de zeeklassen in oktober voor een collega het eindelijk durfde. ‘Op wat voor mannen val jij?’ grapte ze. ‘Ik val niet op mannen, ik val op vrouwen.’ Slik. Maar even later kwam een andere collega naar me toe. ‘Sjiek dat je dat gezegd hebt, Joke’.”

“Uit de kast komen in de klas was lastiger. Coming-out, dat leer je niet in de lerarenopleiding. Als ik na school ouders of leerlingen kruiste in de stad, liet ik de hand van mijn vriendin los. Ik had schrik dat ze het niet zouden begrijpen. Maar zij delen veel dingen met mij, dus vond ik het eerlijker om dat zelf ook te doen. Bij de klasvoorstelling dit jaar had ik een paar vakantiefoto's mee, mét mijn vriendin. ‘Wie is dat?’ vroegen ze. ‘Dat is mijn lief.’ Geen reactie. Tenzij die ene vraag: ‘Ben je lesbisch?’ Dat was het dan. Kinderen hebben weinig vooroordelen: ze respecteren je om wie je bent. Daar kunnen heel wat volwassenen nog wat van leren.”

“Ik voel me veel meer op mijn gemak op school, nu iedereen het weet. Het voelt beter, échter. Als de leerlingen me nu vragen waarom ik geen rokjes draag, bekijk ik dat als een leerkans. In elke klas zitten meisjes die niet van roze houden of jongens die niet graag voetballen. Je hebt van alle soorten mensen nodig, ook in de lerarenkamer. Nu heb ik spijt dat ik het niet eerder verteld heb. Verstopperdje spelen, dat doe ik enkel nog op de speelplaats. Maar in mijn klas? Nooit meer.”

Christophe Lefever (34), leraar biologie en preventieadviseur Sint-Pieterscollege (Jette)

“Ook op de Gay Pride mogen ze me zien”

“Op Koen.’ Dat zei ik, toen mijn vader in het vijfde leerjaar vroeg op wie ik verliefd was. Zijn blik ver-raadde dat hij niet op dat antwoord zat te wachten. In ons dorp kende ik geen holebi’s. Ook niet in mijn school. Het heeft tot mijn eenentwintigste geduurd voor ik ervoor uitkwam. Sindsdien maak ik er geen geheim meer van. Leerlingen zien me op de *Gay Pride*. Mijn trouwdatum stond zelfs in het schoolblad. Maar een T-shirt met ‘Proud to be gay’, dat zal je me ook op school nooit zien dragen.”

“Dat sommige leerlingen mij ondertussen als ‘de homoleraar’ zien, vind ik niet erg. Voor andere leerlingen ben ik hun leraar biologie, voor mijn collega’s de preventieadviseur. Het is net een voordeel dat leerlingen het weten, want ik help ze ook met hun vragen over relaties en seksualiteit. Daarvoor hebben we met de collega’s een werkgroepje opgericht, waar geregeld vragen van holebilerlingen toekomen. Ik geef advies en verwijst door waar nodig. Vaak ben ik de eerste en enige holebi die ze tegenkomen. Zelfs in een grootstad als Brussel.”

“In een school waar de directeur of collega’s problemen hebben met mijn geaardheid, zou ik niet willen werken. Ik vind ook niet dat je als leraar je privéleven voor jezelf moet houden om de neutraliteit van je beroep niet te schaden. Wij zijn geen robots. Leerlingen moeten zien dat er mensen van vlees en bloed voor hen staan, met hun eigen angsten, twijfels en gebreken. Als je in de klas al niet jezelf kan zijn, welk voorbeeld geef je dan aan je leerlingen?”

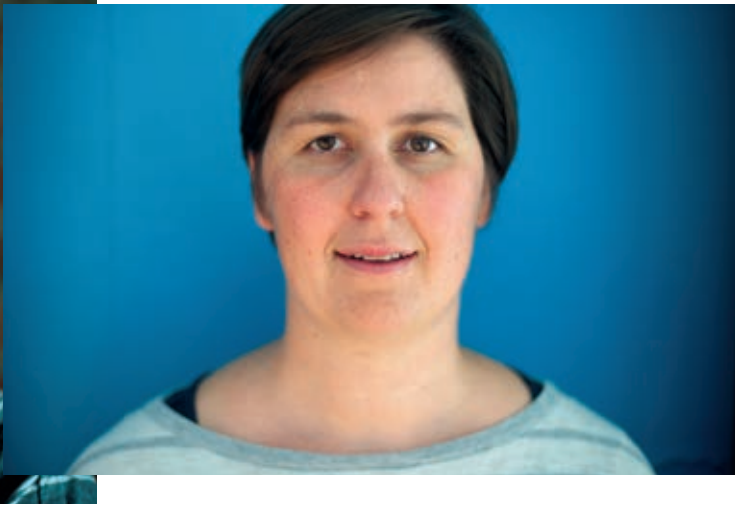
Ludwig De Meyer (47), directeur stedelijke basisschool De Droomballon (Nieuwkerken)

“De hele school kwam naar mijn trouw”

“Ik ben al 17 jaar uit de kast op school. Officieel dan toch, want na mijn coming-out hoorde ik dat veel ouders ‘het’ al wisten. Voor mijn leerlingen had ik niet veel schrik, voor de reactie van ouders en collega’s des te meer. Ik heb me als startende leraar dan ook dubbel zo hard bewezen, omdat ik wou dat ze me vooral een goede leraar vonden. Dat ik holebi ben, nemen ze er dan maar bij, hoopte ik. Toch was mijn angst om afgekeurd te worden totaal onterecht. Op mijn trouw hadden de leraren de hele school uitgenodigd. Tientallen ouders en kinderen stonden op de trappen van het stadhuis om ons te feliciteren.”

“Als directeur probeer ik nu hetzelfde respect terug te geven aan mijn school. Iedereen moet zichzelf kunnen zijn hier, welke bagage je ook meebrengt. Ben je hoogbegaafd, linkshandig, moslim of katholiek, een talent in ICT of een kluns in muziek dat maakt allemaal niet uit. Hoe diverser, hoe liever ik het heb. Ik hang dus geen affiches op met ‘holebi’s welkom’. En als ik een nieuwe leraar zoek, pols ik ook niet naar hun seksuele geaardheid. Omdat het net even belangrijk is als alle andere eigenschappen die iemand heeft.”

“Ik kan me voorstellen dat het er in sommige scholen anders aan toe gaat. Dat directeurs holebileraren vragen om te zwijgen, uit schrik om ouders weg te jagen of kinderen te verliezen. Ik heb het om die reden ook niet gezegd op het eerste sollicitatiegesprek bij mijn schoolbestuur. Maar angst is een slechte raadgever. Je moet je seksuele voorkeur niet etaleren, maar ook niet verstoppen. Een holebileraar is een verrijking voor elke school.”

Emily Claes (32), leraar Sociale Wetenschappen en zorgcoördinator Sint-Jozefsinstituut (Betekom)

“Elke coming-out blijft even spannend”

“Toen ik hier zeven jaar geleden kwam solliciteren, ging ik ervan uit dat de directie al wist dat ik lesbisch ben. Ik had hier zelf op school gezeten én mijn coming-out gedaan. Dat maakt het makkelijker, al voel ik wel nog elke keer een krop in mijn keel als ik het vertel. Uit de kast komen is heel persoonlijk: het zit dicht op je huid. Je moet dan ook sterk in je schoenen staan om vragen van nieuwsgierige leerlingen te beantwoorden. Toen ik pas begon met een interim in een beroepsklas vol jongens, had ik die ervaring nog niet. Dus zweeg ik, al vond ik dat zelf niet oké.”

“Mijn strategie nu? Ik verzwijg het niet langer als collega’s ernaar vragen in de lerarenkamer. Evenmin loop ik ermee te koop in de klas. Coming-out is geen plicht: je hoeft als leraar geen antwoord te geven op persoonlijke vragen van leerlingen of collega’s. Maar als deeltijds zorgcoördinator wil ik maar al te graag een rolmodel voor ze zijn. Veel collega’s komen ook naar mij toe als leerlingen vragen stellen over holebi’s in hun les. Wij gaan als tso-aso-school het taboe niet uit de weg. Ook niet in onze OKAN-klas.”

“Uiteraard gniffelen de leerlingen wel eens als het onderwerp ter sprake komt, zeker de pubers in de derdes. In het zesde jaar doen ze er al normaal over. De collega’s maken zich soms zorgen omdat sommige holebileerlingen steeds jonger uit de kast komen, maar voor mij is het net een teken dat het vooruitgaat. Hopelijk komen er dan ook wat holebicollega’s bij. En vragen we ons over een paar jaar af: een draaiboek rond holebi’s op school, is dat echt nog nodig?”

Zeg ik het of zeg ik het niet?

“Alleen als je zelf goed in je vel zit en je in het reine bent met je eigen seksualiteit, kan je een rolmodel worden voor je leerlingen. Niemand verplicht je om uit de kast te komen als leraar”, zegt Bart Vandebusch, vormingsmedewerker bij Wel Jong Niet Hetero en deeltijds lesgever didactiek in de lerarenopleiding van het Volwassenenonderwijs Kisp (campus Gent).

“Als je er geen behoefte aan hebt, is een coming-out geen must. Maar er niet voor uitkomen en je voortdurend in bochten moeten wringen, kost ook veel energie. Alle partijen op school – ouders, directie én leerlingen – hebben er baat bij dat leraren authentiek voor de klas kunnen staan. Eerlijk, echt en trouw aan zichzelf. Dat lukt niet als je een rol moet spelen. Daarvoor hoef je niet meteen als holebi op een poster te gaan staan of van je coming-out een ‘groot’ moment te maken. Door er normaal over te doen, geef je de boodschap dat het normaal is. Ga ook niet zitten liegen maar kom desnoods ‘subtiel’ uit de kast, door telkens neutraal te verwijzen naar een ‘lief’ of ‘partner’ als collega’s of leerlingen naar je thuissituatie vragen.”

Ik denk dat mijn collega lesbisch is, maar ze durft het niet te zeggen. Kan ik helpen?

“Of je collega uit de kast komt, is haar persoonlijke keuze. Je kan haar niet verplichten om het te zeggen. Peuter daarom geen bekentenis los, maar geef duidelijk aan dat je wil luisteren als ze daar behoefte aan heeft. Samen kan je beter inschatten hoe open de rest van het korps tegenover holebi’s staat. Dat ze op een bepaalde manier praat of zich gedraagt, hoeft ook niet te betekenen dat ze daarom ook holebi is.”

Wat zeg ik tegen collega’s die grappen maken over homo’s in de gang?

“Humor is voor sommige collega’s een manier om met hun onwennigheid rond het thema om te gaan. En niet elke grap is kwetsend bedoeld. Gaat een collega toch over de schreef, wijs hem of haar dan terecht. Zeg dat je de opmerking niet fijn vindt. Zeker in het bijzijn van leerlingen is een woord als ‘janet’ gebruiken ongepast. Elke leraar heeft nog altijd een voorbeeldrol. Collega’s daarop wijzen, is de verantwoordelijkheid van de hele school.”

MAG DAT?

door Leen Leemans

FOTO'S BOSKLASSEN OP FACEBOOK

Mijn dochter zit in het zesde leerjaar. Haar klas gaat drie dagen op bosklassen. De leerlingen mogen er foto's maken, maar de school verbiedt hen deze foto's achteraf online te zetten, bijvoorbeeld op Facebook of Instagram. Mag de school dat verbieden?

Sandra, ouder

Dat mag. Als leerlingen zelfgemaakte foto's op Facebook of Instagram plaatsen, dan zijn zij (en hun ouders) daarvoor in de eerste plaats zelf verantwoordelijk. Omdat de foto's genomen worden in een schoolse context, kan de school – om de goede orde te bewaren – dat inderdaad verbieden. De school wil wellicht voorkomen dat leerlingen haar in diskrediet zouden brengen.

Als de school zelf foto's van de uitstap op haar website wil plaatsen, moet ze daarvoor aan de ouders toestemming vragen. Dat geldt voor alle zogenaamde 'gerichte' foto's. Dat zijn geposeerde, individuele foto's en geposeerde groeps- en klasfoto's. Doorgaans staat er in het schoolreglement dat de school niet-geposeerde, spontane foto's en sfeerbeelden tijdens onderwijsactiviteiten op de schoolwebsite kan publiceren en dat, als ouders dat niet wensen, ze dat aan de school moeten laten weten. Die regeling is gebaseerd op de privacywet.

Agentschap voor Onderwijsdiensten

Heb je een vraag over je loopbaan, je klas of je rechten en plichten als leraar? Stuur die naar redactie.leraren@klasse.be met als onderwerp 'Mag dat'. Op www.klasse.be/leraren vind je onder de noemer 'Mag dat?' nog meer vragen én antwoorden.

MATERIAAL VAN DE SCHOOL GEBRUIKEN TIJDENS STAGE

Onze leerlingen voeren regelmatig onder begeleiding van een leraar taken uit bij bedrijven. Ze gebruiken dan materiaal van de school. Dat verslijt en komt soms beschadigd terug. Mag de leraar aan de bedrijfsleider daarvoor een vergoeding aanrekenen?

Jeroen, leraar agrarische technieken

Dat mag niet. De school is en blijft verantwoordelijk voor het onderhoud en controles. Daarom laat je beter geen schoolmateriaal gebruiken op een stageplaats. Zo vermijd je discussies rond slijtage of beschadiging. Als leerlingen toch eigen gebruiksvorwerpen meenemen naar de stageplaats, moet de stagegever daarmee akkoord gaan. De school moet rekening houden met het aankoopbeleid in de stageplaats, dat wil zeggen met risico's op de werkpost en omgevingsfactoren. Ook daarover moet je duidelijke afspraken maken met de stagegever.

Departement Onderwijs en Vorming

VERPLICHT SOEP KOPEN TIJDENS MIDDAGPAUZE

Onze kinderen blijven 's middags op school boterhammen eten. We moeten 80 cent per kind betalen voor een kommetje soep. Maar ze eten helemaal geen soep. De school wil dat we dit toch betalen als vergoeding voor het toezicht. Mag dat?

Cathy, ouder

Dat mag niet. Sommige scholen verrekenen de kosten voor middagtoezicht inderdaad via het (verplicht) aankopen van een middagdrankje (of soep). De school moet daar duidelijk over communiceren met de ouders. Het moet ook in het schoolreglement staan. Als ouder heb je het recht om te vragen om het bedrag op te splitsen voor soepeters en niet-soepeters. De school kan dan voor die laatste groep een 'redelijke' bijdrage vragen, enkel voor toezicht. De bedoeling is immers dat je als ouder enkel betaalt voor wat je kind effectief gebruikt.

LOOPBAAN

door Leen Leemans, illustratie: Inne Haine

Scholen zijn niet verplicht om tijdens de volledige middagpauze opvang en toezicht te organiseren. Elke basisschool moet gratis opvang en toezicht aanbieden vanaf vijftien minuten vóór de eerste les 's morgens tot vijftien minuten na de laatste les 's middags en vanaf vijftien minuten vóór de eerste les 's namiddags tot vijftien minuten na de laatste les 's avonds. De meeste scholen zorgen er wel voor dat de kinderen 's middags op school kunnen blijven eten. Soms doen de leraren het toezicht, maar veel scholen schakelen daar ook ouders of kinderverzorgers voor in. Als je daarvoor moet betalen, dan moeten die kosten expliciet op de schoolfactuur staan en moet de school er een fiscaal attest voor geven.

Krijg je geen gehoor bij de directeur of het schoolbestuur, dan kan je terecht bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur, die in dergelijke zaken uitspraken doet.

Commissie Zorgvuldig Bestuur

UUR VROEGER NAAR HUIS

Ik geef les in het secundair onderwijs. Alle leerlingen mochten vorige vrijdag een uur vroeger naar huis. Het was zaterdag schoolrestaurant en de leraren moesten hiervoor alles klaarzetten. Mag dat zomaar?

Lies, leraar lichamelijke opvoeding

Dat mag niet. Scholen mogen uitzonderlijk wel afwijken van de gewone uurregeling. Maar de school moet dan eerst aan de ouders toestemming vragen of de leerlingen de school eerder mogen verlaten. Is die toestemming er niet, dan moet de school opvang organiseren.
Departement Onderwijs en Vorming

Lerarenkaart aanvragen?

 Ik werk voor het eerst in het onderwijs. Mijn collega's hebben een 'lerarenkaart'. Wat kan je daarmee doen? Kan ik ook zo'n lerarenkaart aanvragen?

Els, leraar Engels

Zodra je begint te werken in het Vlaamse onderwijs en je loon uitbetaald krijgt door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming, heb je recht op een 'lerarenkaart'. Dat is een gepersonaliseerde beroepskaart. Je kan er samen met je identiteitskaart mee bewijzen dat je leraar bent. Je krijgt elk kalenderjaar een nieuwe kaart. Wie (tijdelijk) uit het onderwijs stapt, krijgt geen nieuwe kaart.

Klasse verspreidt de lerarenkaart in opdracht van de Vlaamse Overheid. Klasse zorgt voor korting en gratis toegang in honderden Belgische musea, natuurparken, wetenschappelijke instellingen, erfgoed sites, theaters, bioscopen. Je kan op die plaatsen infodagen of opleidingen bijwonen. Ieder jaar kan je met je gezin naar tientallen activiteiten. Ook sommige boekhandels, computerwinkels, sportzaken geven korting op vertoon van je lerarenkaart.

Wie tussen september en november 2014 voor het eerst in dienst komt, kan in het kader van de Klasse-actie 'Pas voor de klas' een lerarenkaart 2014 aanvragen. Hiervoor heb je je stamboeknummer nodig. Je school kent dat nummer. Je vindt het aanvraagformulier op de startpagina van www.lerarenkaart.be. Die kaart is nog geldig tot 31 december 2014. De lerarenkaart 2015 krijg je als bijlage bij het decembernummer van Klasse. Dat verschijnt eind december. Die kaart voor 2015 hoef je niet aan te vragen. Ze gaat automatisch naar alle rechthebbenden.

Ook leraren die tussen januari en juni (opnieuw) in dienst treden, krijgen automatisch een lerarenkaart.

Het aanbod van de lerarenkaart ontdek je op de website www.lerarenkaart.be. Wil je snel op de hoogte zijn van een tijdelijke actie of een vip-dag voor leraren? Neem een abonnement op een van de gratis nieuwsbrieven of volg de lerarenkaart via Facebook of Twitter.

ADVERTENTIE

ADVERTENTIE

DILEMMA

door Annelies Vanechoutte
illustratie: Joris Thys

“Milder voor leerlingen met ouders in een vechtscheiding?”

“De ouders van een leerling in mijn klas zitten in een heel pijnlijke vechtscheiding. Soms vergeet die leerling haar huiswerk of boeken, omdat ze nog bij de andere ouder liggen. Ik wil dat door de vingers zien, maar welk signaal geef ik dan aan de andere leerlingen? Hoe pak ik dat het beste aan?”

De antwoorden op dit Dilemma werden gesprokkeld op www.facebook.be/klasse en www.klasse.be/leraren. Wil jij nog reageren op dit dilemma? Surf naar www.klasse.be/leraren

Zit jij ook met een dilemma op school? Twijfel je over je aanpak? Stuur jouw vraag naar redactie.leraren@klasse.be. Klasse legt jouw dilemma (anoniem) voor aan andere leraren met dezelfde vragen en ervaringen.

Lieve: “Als dit een enkele keer voorkomt, zeker in het begin, denk ik dat begrip tonen erg belangrijk is. Het kind heeft nu eenmaal andere zaken aan zijn hoofd. Maar het mag niet blijven duren. Ook zij moet leren omgaan met de situatie, en ondanks de moeilijke periode die ze doormaakt, gaat het gewone leven ook door. Misschien kan je haar helpen door samen een systeem op poten te zetten waardoor ze haar boeken of huiswerk niet meer vergeet. Dat extra beetje aandacht zal haar waarschijnlijk ook goed doen.”

Tinneke: “Misschien kan je de schoolboeken zo veel mogelijk op school laten en een dubbel voorzien. Als er een boek bij een ouder is blijven liggen, kan het kind zelf om het dubbel komen vragen zonder dat de hele klas het merkt. Voor huistaken ligt dat natuurlijk moeilijker. Je kan een gesprek aangaan met de leerling waarin je duidelijk maakt dat je weet wat de oorzaak is van haar ‘vergeetachtigheid’. Vraag toch met aandrang om haar huiswerk zo goed mogelijk in orde te hebben. Je kan met haar de afspraak maken dat een keer vergeten kan, maar dat ze een tweede of derde keer dezelfde sanctie mag verwachten als de andere leerlingen.”

Nancy: “Ik sta erop om rekening te houden met de individuele context van elke leerling. Bij thuisbezoeken ben ik telkens opnieuw verbaasd in welke omstandigheden leerlingen opgroeien. Ik pleit hier niet voor normvervaging of het niet stellen van grenzen, integendeel. Ik geloof echter dat elke leerling groeikansen moet krijgen. Een leerproces bestaat immers uit vallen en opstaan. Het kan pas plaatsvinden als het kind daartoe de kans krijgt.”

Bart: “Door het kind te laten boeten voor de fouten van de ouders, isoleer je het nog meer. Maar ook met een voorkeursbehandeling geef je aan dat meisje een speciaal ‘statuut’ in de klas. Tusseloplossingen kunnen helpen: zelf kopieën nemen, taken iets meer opvolgen en aansturen, het meisje huiswerk laten maken tijdens een vrij lesmoment. Een kind in een moeilijke thuissituatie heeft vooral nood aan een leraar die luistert en ervoor zorgt dat de klas en de school een veilige haven zijn. Ik zou ook met de ouders afzonderlijk praten en aangeven dat hun dochter het moeilijk heeft door hun gedrag. Misschien kan je zo wel doordringen.”

Met stijgende verbazing zit ik te luisteren naar de juf van de derde kleuterklas. Het is oudercontact en voor een keer zijn de rollen omgekeerd. Ook leraren durven wel eens ouders te zijn, ‘moeilijke ouders’. Juf Sarah is begonnen aan haar maidenspeech. Geen evidente opdracht op het eerste gezicht. In Tiago’s klasje zitten 17 kinderen van wie drie Nederlandstalige of toch minstens met een van beide ouders Nederlandstalig. Ondanks het vroege avonduur en de evidente taalbarrière is het klaslokaal goed gevuld. Met zacht trillende stem bezweert ze dat de kleuterklas anno 2014 meer is dan knippen, plakken, klieren en kladden. Met klamme handjes gidst ze ons gestaag langs toetertesten en CITO-scores, cognitieve en motorische competenties, taal- en waarnemingsactiviteiten.

“Passie kent geen taal”

Ik kijk de klas rond en zie de eerste anderstaligen stiekem de nooduitgang zoeken. Anderen bungelen met de moed der wanhoop aan haar lippen maar dreigen bij het eerstvolgende leerdoel hulpeloos de dieperik in te storten. Tegen een lange werkdag, een warm kleuterklasje en een samenshoring van vreemde woordenwolken lijkt zelfs de goodwill van een eerste september niet opgewassen. Maar plots kantelt de ouderavond. Juf Sarah is jong maar heeft voldoende jaren op haar Brusselse teller staan om te weten dat het niet met dit obligate voorspel is dat ze punten zal scoren. Ze neemt ons nu mee op een doorsnee schooldag in het jonge leven van onze kleuters en we zien de vonken in haar ogen. De laatste restjes plankenkoorts verdwijnen. Onze kleuters zijn nu haar kindjes die ze met een vrolijk ochtendlied begroet. Daarna volgt een weerbericht gepresenteerd vanuit een grappig, oud televisietoestel, dan een seizoenskalender, woordenknijpers, letterslangen, cijfertreinen. Juf Sarah zet dit alles neer met een overgave en een naturel die een grote toewijding verraden.

Wekelijkse overuren decoreren de klas passend in de sfeer van elk nieuw thema. De naam ‘over- en-weerschriftje’ doet oneer aan de minutieus verzorgde kunstwerkjes die we onder de neus geschoven krijgen. Een indrukwek-

kende klasblog is na de eerste week al overvloedig gespijsd met foto’s en filmpjes die de belevenissen van onze enthousiaste kleuters in beeld brengen. De sfeer op het oudercontact is nu helemaal omgeslagen. Moederharten slaan hoorbaar sneller. Menig vader zou graag weer kleuter zijn en een plaatsje veroveren in de klas van Juf Sarah. Ook van taalbarrière lijkt geen sprake meer, passie kent geen taal.

Helemaal op dreef raakt ze pas wanneer ze begint weg te dromen bij uitstappen en themadagen die ze ondanks die maximumfactuur met haar klasje wil organiseren. Bij het glaasje achteraf springen er spontaan een aantal ouders op de kar om in een werkgroep ‘Op stap met Juf Sarah’ die dromen concreet vorm te geven. Wanneer mijn zoontje de volgende dag thuiskomt, bemerk ik hetzelfde vuur in zijn ogen: “Papa,” zegt hij, “ik ga een mooie tekening maken voor de juf”. Passie alleen kan ons redden!

Wouter De Craen is leraar en Brusselaar.
Elke maand brengt hij in Klasse verhalen uit de hoofdstad.

LERARENKAART

door Anne Siccard

Jouw maandelijke
selectie van educatieve
voordelen en
commerciële kortingen

1

LERARENDAG

LASCAUX IN BRUSSEL

De 20.000 jaar oude grotschilderingen van Lascaux komen naar het Brusselse Jubelparkmuseum. Laat je rondleiden langs de natuurgetrouwe reconstructie. Maak kennis met twee nieuwe projecten kunsteducatie. Met leerlingen basisonderwijs verover je het museum met de liedjes van 'muZette-muZeven'. Voor het deeltijds kunstonderwijs en de kunsthumaniora is er de rondleiding 'Beeldhouwkunst in de kijker: gebaar, houding, emotie'. Natuurlijk ontmoet je op deze 'Dag van de wetenschap' de wetenschappers van het Jubelparkmuseum.

- Jubelparkmuseum - Jubelpark 10 - 1000 Brussel - www.kmkg.be - vaste collectie gratis met lerarenkaart - korting voor tijdelijke tentoonstellingen
- **Extra voordeel:** lerarendag op zondag 23 november – vrij bezoek gratis voor leraren - inschrijven, programma en prijzen voor partners en kinderen: zie www.lerarenkaart.be/inschrijven

2

THEATER

DAGBOEK VAN EEN GEK

Aksentei Ivanovitsj slijpt hele dagen pennen op kantoor. Hij wordt smoorverliefd op de dochter van zijn baas, die hem niet ziet staan. Zijn ongelukkige leven maakt hem gek. Hij hoort honden met elkaar praten en waant zich koning Ferdinand VII van Spanje. In het krankzinnigen-gesticht ziet hij zichzelf als gevangene van de Inquisitie. In dit semibiografische werk van Nikolaj Gogol lopen waan en werkelijkheid door elkaar. Peter Marichaël speelt 'Dagboek van een gek' in een regie van Bob De Moor.

- Theater Tinnenpot - Tinnenpotstraat 21 - 9000 Gent - www.tinnenpot.be
- **WIN een van de 30 duotickets per voorstelling** - donderdag 16 en donderdag 23 oktober - donderdag 6 en zaterdag 22 november - vrijdag 5, dinsdag 9 en zaterdag 20 december (telkens om 20 uur) - ga naar de startpagina van www.lerarenkaart.be ('Gelezen in Klasse')

3

GEZINSDAG

HAAIEN, PINGUÏNS EN PIRANHA'S

Ontdek het onderwaterleven van de Amazonerivier tot aan de Noordzee. In SEA LIFE huizen haaien, piranha's en een zeeschildpad met een beperking. Het bekendste onderdeel is het zeehondenopvangcentrum. In het buitendeelte trekken gekke humboldtpinguïns, speelse otters en imposante zeeleeuwen je aandacht. Tijdens de 'Expeditie Schildpad!' raak je bevriend met onder andere de bijtschildpad en de slangenhalschildpad.

- SEA LIFE National Marine Park - Koning Albert I-laan 116 - 8370 Blankenberge - www.sealife.be - gratis met lerarenkaart
- **Extra voordeel:** van zaterdag 25 oktober tot zondag 2 november - gratis toegang voor leraar, partner en kinderen tot 3 jaar - kinderen van 3 tot 11 jaar betalen 7,25 euro - inschrijven: www.lerarenkaart.be/inschrijven

4

© Tim Luyken

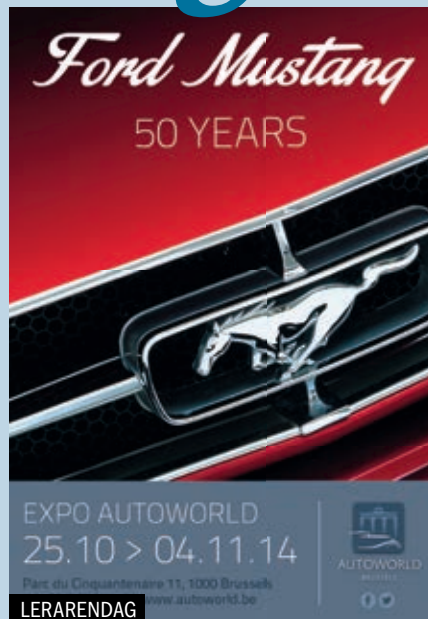
THEATER

DOOR DIK EN DUN

Wolf heeft een mormel in zijn hoofd dat vreemde dingen zegt. Wolf mag geen honger hebben. Het mormel maakt ook zijn zus Ditte bang en zegt dat ze nooit meer zal groeien. Hun ouders begrijpen niet waarom de kinderen naar zo'n mormel luisteren. Ma en pa zoeken ten einde raad hulp bij regelneef en volle nicht. Wolf en Ditte komen sterker uit hun strijd. Een stuk over groei pijnen, zelfbeeld, angst, eetstoornissen, controle en communicatie.

- vzw *Theater De kleine speeldoos* - Lostraat 60 - 2220 Heist-op-den-Berg - www.dekleinspeeldoos.be
- Je voordeel:** gratis kijkvoorstelling voor leraren lager onderwijs en partner: woensdag 5 november (19.30 uur) - CC - Minderbroedersgang 5 - 2800 Mechelen - gratis kijkvoorstelling voor leraren eerste graad secundair onderwijs en partner: woensdag 12 november (20 uur) - kleine zaal Theater aan de Stroom - Blancefoerlaan 181 B - 2050 Antwerpen - inschrijven: www.lerarenkaart.be/inschrijven

5

50 JAAR MUSTANG

250 voertuigen vertellen het verhaal van de automobiël sinds het prille begin. Een zone is volledig gewijd aan sport- en racewagens. Het splinternieuwe 'Belgium at Autoworld' gaat over de liefde tussen België en de auto-industrie. De tijdelijke tentoonstelling tijdens de herfstvakantie behandelt '50 jaar Ford Mustang'. Het museum is ondergebracht in een van de mooiste historische gebouwen van België, de zuidelijke hal van het Brusselse Jubelpark.

- Autoworld* - Jubelpark 11 - 1000 Brussel - www.autoworld.be - korting met lerarenkaart
- Extra voordeel:** lerarendag op woensdag 29 oktober (10 tot 18 uur) met rondleiding om 14 uur - gratis voor leraar en kinderen tot 5 jaar - andere gezinsleden betalend - inschrijven voor de rondleiding: info@autoworld.be

LERARENDAGEN

oktober en november

MOOOV / VERSCHILLENDE LOCATIES

MOOOV presenteert het nieuwe festivalaanbod voor scholen tijdens gratis visiedagen. www.moov.be/Filmeducatie/Festival_voor_scholen/

15 en 16 oktober

LERARENNOCTURNE M HKA / ANTWERPEN

Het Antwerpse Museum van Hedendaagse Kunst gidst je langs vlieg-, ruimte- en vaartuigen van Panamarenko en waagt de sprong naar wetenschappen en technologie. Op 15 oktober voor secundair en op 16 oktober voor hoger onderwijs. Info en inschrijven: www.muha.be

22 oktober

BEROEPENHUIS / GENT

Bezoek de materialenbeurs in Het Beroepenhuis. Ontdek de interactieve tentoonstelling, de beroepenateliers en de verschillende projecten. Info via 09 330 85 50 of maaika@beroepenhuis.be. Inschrijven: www.lerarenkaart.be/inschrijven

23 oktober

GENTSE UNIVERSITAIRE MUSEA

De expo 'Kristallen Verhelderd' verschaft uitleg over natuurlijke en synthetische kristallen, X-stralen en kristallografie. De nieuwe mineralogische opstelling in de 'Wereld van Kina' wordt voorgesteld. Info en inschrijven: www.sciencemuseum.ugent.be/kristal/studiedag.html

6 november

OXFAM LERARENLUNCH / BRUSSEL

Ontdek tijdens een aantal workshops het educatieve aanbod van Oxfam of verdiep je in een Oxfam-thema. De voormiddag sluit af met een (h)eerlijke lerarenlunch. Inschrijven via edu@oxfamsol.be. www.oxfamsol.be/leerkrachten

19 november

MUSEUM VAN DE NATIONALE BANK VAN BELGIË / BRUSSEL

Volg de gids en ontdek waarom een klasuitstap naar het museum van het geld de moeite waard is. Gratis voor leraren secundair en gezinsleden. Info en inschrijven: www.nbbmuseum.be of museum@nbb.be

6

LERARENDAG

BOEKENBEURS

Kom naar de lerarendag basisonderwijs op vrijdag 31 oktober. Onder andere Uitgeverij Lannoo plant aangepaste lezingen. Peter Adriaenssens, Tinneke Beekman en Veerle Beel vertellen over kinderdommen. Ketnet vroeg kinderen tot twaalf jaar 'Wat willen jullie zeker nog doen voor jullie twaalf zijn?' Dat leidde tot meer dan 100.000 antwoorden. Leo Bormans geeft een lezing rond 'Geluk voor kinderen'. Claire Wiewauters heeft het over co-ouderschap in 'Een week mama, een week papa?' Op woensdag 5 november volgt de lerarendag voor het secundair onderwijs.

- *Boekenbeurs - 31 oktober tot 11 november - Jan Van Rijswijcklaan 191 - 2020 Antwerpen*
- **Je voordeel:** alleen op 31 oktober: 2 euro korting op de toegangsprijs op vertoon van je lerarenkaart - niet cumuleerbaar met de NMBS-dagtrip - van 3 tot 7 november krijgen alle volwassenen korting - geen korting op je aankopen
- **WIN een van de 50 duotickets** voor de Boekenbeurs - www.lannoo.be/wedstrijd-klasse

7

THEATER

LOS / TOM NAEGELS

Tom, een jonge, progressieve journalist, wil zich settelen met zijn vriendin. De beeldschone asielzoekster Nadia haalt zijn emotionele leven overhoop. Op de krant botsen zijn idealen meer en meer met de realiteit. Toms progressieve wereldbeeld in de snel veranderende maatschappij wankelt. Hij kijkt naar zijn grootvader, ooit een warme socialist en nu een bittere, racistische, tiende man. Tom vindt dezelfde kiemen bij zichzelf terug. Naar een roman van Tom Naegels over de tegenstrijdigheden van het moderne leven, weerbarstige liefde en broze overtuigingen.

- *Theater aan de Stroom - Blancefoerlaan 181 - 2050 Antwerpen - www.theateraandestroom.be*
- **WIN een van de 70 duotickets** voor woensdag 19 november (20.15 uur) - Theater aan de Stroom - Blancefoerlaan 181 - 2050 Antwerpen - ga naar de startpagina van www.lerarenkaart.be ("Gelezen in Klasse")

8

LERARENDAGEN

NIEUW: CHOCOLATE VILLAGE

'Belgian Chocolate Village', een van Europa's grootste museale ruimten gewijd aan chocolade, vertelt over de herkomst en productie van verschillende soorten chocolade. In de tropische serre vind je cacaobomen, bananenbomen, kurkuma en verschillende specerijen. Belgische chocolatiers stellen hun producten tentoon. In een atelier maak je je eigen chocolade. Proef in het degustatiesalon of jouw chocolade kan tippen aan de aangeboden lekkernijen.

- *Belgian Chocolate Village - De Neckstraat 20 - 1081 Brussel (Koekelberg) - www.belgianchocolatevillage.be - korting met lerarenkaart*
- **Extra voordeel:** lerarendagen met rondleiding op woensdag 5 november (13.30, 14.30 of 15.30 uur) en woensdag 12 november (13.30, 14.30 of 15.30 uur) - gratis voor leraren en kinderen tot 6 jaar - partners en kinderen vanaf 6 jaar betalen 4 euro - inschrijven via www.lerarenkaart.be/inschrijven

9

KORTING

KRANTEN

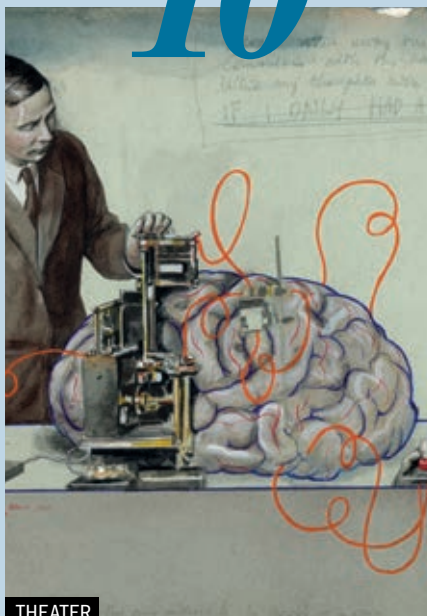
De Standaard brengt nieuws uit de hele wereld. Met bijlagen als dS2, De Standaard der Letteren, Cultuur&Media, Economie, Wonen&Reizen, Magazine en dSWeekblad. Elke werkdag vanaf 17 uur ontvang je het digitale dS Avond. **Het Nieuwsblad** heeft naast het algemene nieuws een extra focus op sport en regio. Op zaterdag krijg je drie bijlagen geserveerd: Magazine, Fan! en Check!. Beide kranten zijn te lezen op smartphone, tablet en pc.

De Morgen is je dagelijkse leverancier van nieuws, inzicht, duiding en opinie. Met bijlagen als Boeken, Media.com, Zeno, Reporter en DM Magazine. In **Het Laatste Nieuws** lees je dagelijks het strafste nieuws van de dorps- tot de wetsstraat, met uitgebreid regio- en sportnieuws en de weekendkrant Nina. Allebei ook te lezen op pc, laptop, smartphone en tablet.

De Tijd heeft veel aandacht voor ondernemen, personal finance en beleggen. Tijdens het weekend krijg je een flinke portie cultuur. Het magazine Sabato duikt elke week in design, mode, reizen en gastronomie.

- **Je voordeel:** ga naar de startpagina van www.lerarenkaart.be ('Gelezen in Klasse') voor meer informatie

10

THEATER

ZIEL

De mens is met uitsterven bedreigd. Twee hersenspecialisten ontwikkelen een medische module om het eigenbelang ondergeschikt te maken aan het voortbestaan van de Aarde. Na testen op proefdieren zoeken beide neurologen proefpersonen. Wie geeft de mensheid de kans om te overleven? Wie durft? De interactie met het publiek maakt jongeren bewust van hun eigen verantwoordelijkheid en daadkracht.

- *Bad van Marie* - Van Montfortstraat 28 - 2140 Bergerhout - www.badvanmarie.be
- **WIN een van de 10 duotickets per voorstelling:** op vrijdag 10 oktober en op zaterdag 11 oktober (telkens om 20 uur) - Permekebibliotheek - De Coninckplein 26 - 2060 Antwerpen - mail naar annelies.boelens@badvanmarie.be

UITTIPS

van 6 oktober tot 19 december

ZON EN ZEE / WESTENDE

5 procent korting op de huur van een premium studio of appartement voor twee tot acht personen in Zon en Zee Appartementenhotel Westende (twee nachten). Met gratis laken- en handdoekenpakket en welkomstentantie. 10 procent korting als je drie nachten of meer boekt. Niet cumuleerbaar met het vaste lerarenvoordeel. www.zeester.com

tot 2 november

HET STADSMUS / HASSELT

'Kleurboek' laat je kinderboekillustraties zien én beleven. Hoe kan je zoal een verhaal vertellen? Maak kans op een boekenpakket 2012 van de winnaars van de illustratorenprijs van de stad Hasselt. Voor kleuters en eerste graad lager. www.hetstadsmus.be

19 oktober

TECHNOLOGIEPARK / GENT

Wat heeft de biotechnologie in petto voor de geneeskunde van morgen (astma, griep, hiv)? Verrijk je kennis over ontstekings- en infectieziekten en immuniteit. www.biotechdag.be

25 oktober tot en met 2 november

LES DRAISINES DE LA MOLIGNÉE / FALAËN

Fiets op de oude spoorweg door de vallei van de Molignée. Tijdens de herfstvakantie gratis voor de houder van de lerarenkaart. www.rail-bike.be

25 oktober tot en met 2 november

PLOPSA / DE PANNE - HASSELT - COO

Tijdens de herfstvakantie bezoeken leraren gratis de Plopsa-parken. De eerste vier vergezellende personen krijgen korting. Tickets ENKEL te reserveren via plopsa.com.

ADVERTENTIE

ELZAS

Hotel Golden Tulip Mulhouse Basel**** ligt op 5 km van het historische centrum. Het stadhuis uit 1551 en de Eglise St.-Etienne zijn de blikvangers. Het textieldrukmuseum, het treinmuseum en het grootste automobielmuseum ter wereld getuigen van de vroegere industrie. De dertig attracties van Le Parc du Petit Prince (op 21 km) zijn opgebouwd rond vier thema's: ruimte, luchtvaart, dieren en planten.

Jouw prijs: drie nachten (vier dagen) in een premium tweepersoonskamer inclusief ontbijtbuffet en een dagticket Le Parc du Petit Prince: 145 euro per persoon. Op basis van een executive tweepersoonskamer: 169 euro per persoon. Geldig tussen 24 oktober en 2 november 2014, 20 december 2014 en 4 januari 2015 en tussen 10 en 19 april 2015. **Extra:** enkel in de executive kamers: twee kinderen tot en met 11 jaar betalen elk 16 euro; twee kinderen tot en met 15 jaar betalen elk 22 euro. **Optioneel:** halfpension (driegangennu met bediening aan tafel): 19,90 euro per persoon per nacht; kinderen tot en met 15 jaar: 12 euro per kind per nacht. **Boekingscode:** ALSPKL05

AMSTERDAM

Tegenover het kleurrijke Amstelpark verblijf je in Novotel Amsterdam City****, vlakbij het RAI-complex en het World Trade Center. Met het openbaar vervoer sta je op vijftien minuten in het centrum. Dankzij je gratis toegangsticket tot het Rijksmuseum beleef je 800 jaar Nederlandse kunst en geschiedenis: Vermeer, Delfts blauw, zilverwerk en 'De Nachtwacht' van Rembrandt.

Jouw prijs: twee nachten (drie dagen) in een superior tweepersoonskamer inclusief ontbijtbuffet, gratis parking (volgens beschikbaarheid) en toegangsticket Rijksmuseum (permanente collectie): 115 euro per persoon. Geldig tussen 16 november 2014 en 31 maart 2015 (uitgezonderd tussen 30 december 2014 en 1 januari 2015). **Extra:** een kind tot en met 15 jaar overnacht gratis op de kamer van de ouders, inclusief ontbijtbuffet en heeft gratis toegang tot het Rijksmuseum. **Boekingscode:** AMSPKL02

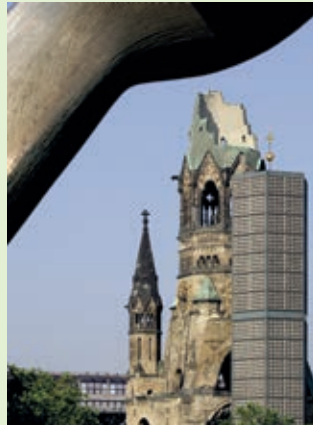
GENK

Rust en groen vind je in M hotel****, gelegen aan stadspark Molenvijverpark. Van hieruit stap of fiets je het Nationaal Park Hoge Kempen in. Ontdek de C-mine expeditie. Het parcours neemt je mee door oude mijntunnels en installaties tot op de hoogste schachtbok. In het openluchtmuseum Bokrijk ga je 100 jaar terug in de tijd. Genk is net als Hasselt (14 km) een winkelstad. Het veelzijdige Maastricht (Nederland) ligt op 28 km.

Jouw prijs: twee nachten (drie dagen) in een standaard tweepersoonskamer incl. ontbijtbuffet en een ticket C-mine expeditie: 89 euro per persoon; in vernieuwde standaard kamer: 99 euro p.p.; in een suite: 109 euro p.p. - tussen 25 oktober en 2 november 2014, tussen 8 en 11 november 2014, tussen 20 december 2014 en 4 januari 2015 en tussen 16 en 22 februari 2015. **Extra:** in de standaard en vernieuwde standaard kamers: een kind t.e.m. 3 jaar: gratis; van 3 t.e.m. 12 jaar 15 euro en van 13 t.e.m. 17 jaar 35 euro. In de suites: twee kinderen van 3 t.e.m. 12 jaar elk 20 euro en twee kinderen van 13 tot en met 17 jaar elk 55 euro. **Optioneel:** halfpension (vast driegangendiner): 39 euro p.p. per nacht (niet op 24, 25 en 31 december). **Boekingscode:** LIBPKL01

BERLIJN

B&B Berolina an der Gedächtniskirche ligt tegenover de gelijknamige kerk, in het hartje van West-Berlijn. De eenvoudige Bed & Breakfast ligt in de historische wijk Charlottenburg. Dit stadsdeel biedt een bonte mix van cafés, pubs, restaurants, winkels en oude flatgebouwen. Vanuit de B&B wandel je naar het warenhuis KaDeWe, de dierentuin van Berlijn en het Theater des Westens. Het openbaar vervoer brengt je in geen tijd naar alle delen van de Duitse hoofdstad.

Jouw prijs: drie nachten (vier dagen) in een standaard tweepersoonskamer inclusief ontbijtbuffet en vlucht Brussel-Berlijn h/t met Brussels Airlines (volgens beschikbaarheid in de S+L-klasse): 299 euro per persoon. Geldig tussen 1 december 2014 en 30 april 2015. **Extra:** twee kinderen overnachten op de kamer van de ouders; tot en met 6 jaar betalen ze elk 215 euro; van 7 tot en met 12 jaar betalen ze elk 245 euro. **Boekingscode:** BERPKL04

EEN REIS RESERVEREN? Meer informatie over deze reisaanbiedingen vind je op www.holidayline.be/klasse. Alle vermelde prijzen zijn op basis van een tweepersoonskamer en volgens beschikbaarheid. Ze zijn geldig voor leraren en meereizende familie of vrienden gedurende de vermelde periodes in 2014-2015. Reserveer tijdig. Als alle kamers van een hotel ingenomen zijn of als het vliegtuig volzet is, dan is dat zo. Bel Holidayline (lic A1615) op 050 33 09 90 en vermeld het nummer van je lerarenkaart. Mailen kan naar info@holidayline.be. 100 procent kosten bij wijziging of annulatie tenzij je een annulatieverzekering neemt van 3,5 procent op de totale reissom.

KLASSETIPS

door Patrick De Busscher

Breng de wereld in je klas met acties, lespakketten, boeken, films, muziek, theater, vormingen en meer!

ACTIE

CREATIEVE CENTEN VAN CANON CULTUURCEL

• Alle scholen

Wil je volgend jaar met je leerlingen een creatief project op poten zetten? Werk je daarbij samen met een externe partner? Vraag dan tijdig een dynamo3-subsidie aan (max. 1500 euro). Opgelet: vanaf dit schooljaar veranderen de deadlines! Je vraagt de subsidie aan vóór 15 november (projecten die lopen tussen 1 februari en 30 juni 2015) of vóór 15 mei 2015 (projecten tussen 1 september 2015 en 31 januari 2016).

Info: www.cultuurkuur.be **Extra:** op de website vind je voorstellingen, workshops, vormingen, lezingen en andere activiteiten op jouw maat en die van je leerlingen

KRANTEN IN DE KLAS

• Lager, secundair en hoger onderwijs

'KiK' (Kranten in de Klas) levert je klas twee opeenvolgende schoolweken (10 schooldagen) lang gratis kranten. Naast de papieren krantenpakketten kan je ook digitale kranten bestellen. Die kan je dan gratis raadplegen via www.gopress.be, de eerste Belgische online krantenkiosk. De Vlaamse Nieuwsmedia (met steun van de Vlaamse overheid) leveren daarbij gratis een massa (online) lesmateriaal. Ook de succesvolle (herziene) KrantenMaker (een

tool om zelf kranten te maken) en de KiK-quiz zijn er weer bij.

Deelnemen? Vraag je papieren of digitale krantenpakketten aan vanaf midden oktober, de vraag is groot en de actie loopt slechts zolang de voorraad strekt **Info:** www.krantenindeclas.be **Extra:** volg KiK op Facebook en Twitter (@krantenindeclas), met actuele lessuggesties, info over wedstrijd en promo-acties

RECHT OP VOEDSEL

• **Alle geïnteresseerden**
11.11.11 focust dit najaar met de campagne 'Sorry is niet genoeg' op het thema voedselverspilling. Wereldwijd gaat een derde van het voedsel verloren, met daarbij verlies van grondstoffen, nutteloze milieuschade en uitstoot van broeikasgassen. En dat terwijl 840 miljoen mensen honger hebben en we tegen 2050 ruim 9 miljard monden moeten voeden. Voedselverlies en -verspilling aanpakken is dus een must. Scholen kunnen hun engagement tonen op de jaarlijkse actiedag op 24 oktober. 'Sorry is niet genoeg@school' roept scholen op om die dag een voedselmarkt te organiseren met producten (al dan niet bereid) die anders weggegooid zouden worden. 11.11.11 omkadert de actiedag met een uitgebreid educatief aanbod.

Wanneer? Vrijdag 24 oktober **Info:** www.nietgenoeg.be, www.11.be

GELOOF ONDER VUUR

• Vanaf 16 jaar

De Beeldenstorm, de geuzen en de militaire strijd in de tweede helft van de zestiende eeuw betekenden het einde voor de Duinenabdij in Koksijde. De monniken sloegen op de vlucht, de abdij werd geplunderd, het zand bedekte de ruïnes. Ook vandaag beheersen conflicten onze leefwereld. En nog altijd speelt religie daarbij een rol. In de Duinenabdij werpt de tentoonstelling 'Geloof onder vuur' een blik op de woelige periode van de godsdienstroeibelen. Gie Goris, hoofdredacteur van MO* Magazine, geeft daarbij een lezing voor leerlingen vierde, vijfde en zesde jaar secundair onderwijs over 'Geloof in het heetst van de strijd' en over de rol van godsdienst in hedendaagse conflicten.

Wanneer? Tentoonstelling 'Geloof onder vuur' tot 7 december in Abdijmuseum, Koksijde – lezing Gie Goris op woensdag 22 oktober, om 10 uur, in Abdijhoeve Ten Bogaerde, Koksijde **Prijs? Bezoek aan Abdijmuseum: 1 euro per leerling, leraren gratis – Lezing: 1 euro per leerling, bezoek aan Abdijmuseum en expo 'Geloof onder vuur' inbegrepen** **Info en reserveren:** jadrana.demoen@koksijde.be, 0491 35 62 82

FOOD@WORK LIVE

• 14-18 jaar

Leerlingen tweede en derde graad secundair onderwijs kunnen op 'Food@Work LIVE' actief én plezierig

kennismaken met de voedingsindustrie. De leerlingen bezoeken met hun klas (uit Oost- en West-Vlaamse scholen) een halve dag lang de interactieve jobmarkt en de bijbehorende workshops. Ervaren werknemers vertellen over hun job en over de werkvloer. Op de jobmarkt kunnen je leerlingen via een sollicitatieoefening hun 'ideale' job zoeken.

Wanneer? Donderdag 23 oktober in Huis van de Voeding (Roeselare) **Prijs? Gratis** **Info en inschrijven:** www.foodatworklive.be/node/2098

BOEKEN

EEN ILLUSTRATOR IN JE KLAS

• Basisonderwijs

Auteur-illustrator Frank Daenen reist met zijn boeken, tekeningen én gitaar langs scholen en bibliotheken. Voor kleuters brengt hij muzikaal verteltheater met een geanimeerde projectie van zijn tekeningen. Bovendien maakt hij ter plekke een grote tekening waarmee je achteraf kan werken in de klas. In de lagere school vertelt hij verhalen uit zijn boeken, verkapt hij eenvoudige trucjes om leuke tekeningen te maken en vertrouwt hij je leerlingen een muzikaal geheimje toe.

Wanneer en prijs? Overeen te komen **Info en reserveren:** www.frankdaenen.be/lezingen, frank.daenen@gmail.com, 0486 87 32 60 **Extra:** de eerste 5 reserveringen krijgen een korting van 15 procent + het boek van de lezing

VRIENDEN

• Vanaf 6 jaar

'Vrienden' is het tweede deel in de reeks 'De wereld van Kat en Mus' van Katrien Vandewoude en illustrator Xavier Truant. Kat en Mus wonen in dezelfde tuin. Daar beleven ze hun avonturen. Als het regent in de herfst blijft Kat liever in het tuinhuis dat ze met afgevallen blaadjes versieren.

Als ze op een dag gemiauw horen vinden ze Poes die de weg naar huis niet meer vindt. De reeks 'De wereld van Kat en Mus' brengt lekker lezende verhaaltjes voor beginnende lezers, met tekeningen die de dieren goed typeren.

Prijs? 14,95 euro **Info:**

www.eenhoorn.be

WIN 3 x 'De wereld van Kat en Mus. Vrienden'. Surf vóór 1 november naar www.klasse.be/leraren/win248b.

FILM

MANNEKE MAAN

• Vanaf 6 jaar

's Nachts kijkt Manneke Maan naar de wereld. Hij zou er graag eens op bezoek gaan. Via de staart van een komeet lukt dat ook. Op aarde ontmoet Manneke Maan een president die al alles heeft veroverd wat er te veroveren valt ... behalve de maan. De Duitse animatiefilm 'Manneke Maan' (regie van Stephan Schesch, naar het boek van Tomi Ungerer) vertelt een 'schoon' verhaal, vol wijsheid en poëzie, met prachtige beelden en de weemoedige jazzy stem van Louis Armstrong. Nu verkrijgbaar op dvd.

Prijs? 15 euro **Info en**

bestellen: www.jekino.be, webwinkel.jekino.be **Extra:** lesmap (15 euro), downloadbaar via webwinkel.jekino.be

WIN 10 x 'Manneke Maan'. Surf vóór 1 november naar www.klasse.be/leraren/win248a

LEERMIDDELEN

25 JAAR KINDERRECHTEN

• Lager onderwijs

Unicef focust dit schooljaar vooral op '25 jaar kinderrechten', met een nieuw educatief spel rond kinderrechten, een kinderrechtenfeest op 20 november en een lesmap en activiteitenfiches om vakoverschrijdend en vakgericht aan de slag te gaan. De lesmap en activiteiten kan je spreiden over de drie trimesters: recht op voeding in Madagaskar en België (Wereldoriëntatie: natuur, techniek), recht op bescherming in Laos en België (Wereldoriëntatie: ruimte), recht op participatie in Guatemala en België (Wereldoriëntatie: tijd).

Prijs? Schrijf je gratis en vrijblijvend in als Wereldklas en je krijgt het aanbod automatisch toegestuurd tijdens het schooljaar **Info:** www.unicef.be/scholen

KINDERRECHTEN

• Basis- en secundair onderwijs

20 november is Kinderrechtendag én dit jaar vieren we 25 jaar Kinderrechten. Daarom lanceert het Kinderrechtencommissariaat een pak educatief materiaal voor lager én voor secundair onderwijs. Nieuw is 'De Kinderrechtenrap' (4 tot 10 jaar), een cd met poster van Kapitein Winokio (muziek) en Joke van Leeuwen (tekst). Voor de derde graad lager onderwijs is er 'De Bende van :P', een brochure met getuigenissen van kinderen, maar ook spelletjes, weetjes en tips. 'Zitemzo!' is een nieuw magazine met kant- en klare kinderrechteninfo voor leerlingen secundair onderwijs. Met getuigenissen, interviews, tips en weetjes.

'De Kinderrechtenrap' cd en poster vind je vanaf volgende week op school – animatieclip en karaokeversie op www.youtube.com/

www.kinderrechten.be - gratis lesmap 'Filosofen over kinderrechten' downloaden via www.kinderrechten.be

'De Bende van :P' en 'Zitemzo!' Gratis bestellen via info@kinderrechtswinkel.be (je betaalt enkel verzendingskosten), gratis downloaden op www.kinderrechtswinkel.be.

ZEG HET MET KLEUR

• Leraren derde graad secundair onderwijs

Via een reeks gratis lespakketten maken je leerlingen kennis met de wereld van kleur, kleurtechnologie en kleurcommunicatie. Bovendien krijgen ze via een toegankelijke en ervaringsgerichte aanpak inzicht in de mogelijkheden, de kansen en de verschillende beroepsprofielen van de grafische en digitale mediasector. 'Zeg het met kleur' is een initiatief van

Arteveldehogeschool, met pakketten als 'Een oog op kleur', 'Jouw kleurproject in druk', 'Zet je onderneming in kleur', 'Kleuren tellen mee', 'Kleuren (manipuleren) en 'Hoe maak je kleur?'

Prijs? Gratis Info:

www.zeghetmetkleur.be **Extra:** gratis downloadbare lespakketten, gratis workshops (op jouw school of in Arteveldehogeschool)

NASCHOLING

ZINGEN MET KINDEREN

- **Leraren lager onderwijs en lerarenopleiding**

(Kandidaat-)leraren lager onderwijs kunnen op 'Spelenderwijs – praktijkdag zingen met kinderen' kennismaken met een groot aantal methodieken uit binnen- en buitenland. Alle workshops zijn praktijkgericht en daarnaast kan je netwerken of ideeën opdoen op een vakbeurs.

Wanneer? Zaterdag 18 oktober, van 9.30 tot 17 uur, in Odisee, Campus Waas Sint-Niklaas **Prijs?** 50 euro (niet-leden Koor&Stem), 45 euro (leden Koor&Stem), 25 euro (studenten) **Info en inschrijven:** www.koorenstem.be **Extra:** apart én gratis programma voor je kinderen (6-12 jaar)

WIN 3 tickets voor 'Spelenderwijs – praktijkdag zingen met kinderen'. Mail meteen naar info@koorenstem.be (met onderwerp 'Klasse Spelenderwijs').

GENDER IN DE BLENDER

- **Leraren secundair onderwijs**

De Provincie Vlaams-Brabant organiseert eind oktober een 'inspiratieboost' rond 'Gender en seksuele diversiteit op school'. Steven de Baerdemaeker van çavaria vertelt over gender en seksuele diversiteit op school, Geert Verduyn (leraar PIVA Oudenaarde) geeft tips voor de opmaak van een schoolbeleidsplan en tijdens een standenmarkt ontdek je organisaties die rond die thema's werken. Naar aanleiding van dit in-

spiratiemoment wordt de website www.genderindeblender.be geactualiseerd en ligt er een (herziene) druk van de gelijknamige educatieve map klaar.

Wanneer? Vrijdag 24 oktober, van 8.45 tot 13 uur, in Provinciehuis, Leuven **Prijs? Gratis Info en inschrijven:** www.vlaamsbrabant.be/inspiratieboost **Extra:** gratis downloadbaar educatief pakket op www.genderindeblender.be

OOG OP FILM

- **Alle geïnteresseerden**

"Een verhaal heeft een begin, een midden en een slot, maar niet noodzakelijk in die volgorde!" (Jean-Luc Godard) Wat weten de personages in een film van het verhaal dat wordt verteld? Wat weet de kijker? Filmmakers moeten zich die vraag voortdurend stellen. De nascholingsessie 'Oog op film 9: ik weet (niet) wat jij (niet) weet' koppelt theorie en terminologie aan een aantal eenvoudige werkvormen. De sessie wordt geïllustreerd met (klassieke) filmfragmenten.

Wanneer? 5 november in Lumière Cinema Brugge, 8 november in Cinema Zed Leuven, 12 november in Cinema Zuid Antwerpen, 15 november in Cinematek Brussel, 19 november in KASKcinema Gent **Prijs?** 10 euro **Info en inschrijven:** www.oogopfilm.be, info@vdfc.be **Extra:** deelnemers krijgen een login waarmee je alle lesmappen gratis kan downloaden

BE THE CHANGE

- **Alle leraren**

De 'Be The Change'-lerarendagen zijn gegroeid uit het (Amerikaanse) 'Challenge Day'-idee van Yvonne en Rich Dutra-St. John. Alles draait daarbij rond wederzijds begrip en openheid. Nieuw zijn de lerarendagen, waarbij alle ideeën zijn vertaald naar een programma van één dag, met tools en nieuwe visies voor leraren en directies. Je ontdekt er nieuwe manieren om te werken met

jongeren en concrete handvatten voor een open communicatie.

Wanneer? 19 en 21 november (beide dagen met hetzelfde programma), van 9.30 tot 17.30 uur, in Kasteel Mariagaarde, Borgloon
Prijs? 98 euro (lunch en koffie inbegrepen) **Info en inschrijven:** www.bethechangebelgium.be, betty@bethechangebelgium.be **Extra:** het echtpaar Dutra-St. John zal er ook zijn om hun ideeën toe te lichten

OPROEP

GAMES IN ONDERWIJS

• **Lager onderwijs**

Heb je in (een deel van) je lessen al eens een computerspel gebruikt? Wil je je ervaringen delen met onderzoekers van de Katholieke Hogeschool Limburg? I.s.m. KU Leuven en Groep T starten zij een praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek naar het gebruik van (commerciële) games in het (gewoon en buitengewoon) lager onderwijs. Ze zullen ook leerarrangementen ontwikkelen én evalueren waarbij games worden geïntegreerd. Het onderzoek start met een overzicht van bestaande praktijkvoorbeelden. Daarom deze oproep.

Deelnemen? Meld je interesse via tom.vandries@khlim.be

JE EIGEN EXPERIMENT DE RUIMTE IN

• **Vanaf 10 jaar**

Ruimtevaart te duur om in je wetenschapslessen in de praktijk te brengen? Niet waar! Met het project 'ASGARD V' kunnen 10 leerlingenteams een eigen experiment gratis de ruimte insturen met een stratosfeerballon.

Deelnemen? Inschrijven uiterlijk 11 november **Info:** www.facebook.com/esero.belgie Erik De Schrijver, eds@sint-pieterscollege.be

SPEL

BELFEDAR

• **Vanaf 10 jaar**

Via de 250 uitdagingen van het actieve gezelschapsspel 'Belfedar' leren je leerlingen samenwerken om samen te overwinnen. Zo ontwikkelen ze op een amusante manier sociale vaardigheden die cruciaal zijn om geweld te voorkomen en conflicten op een positieve manier aan te pakken. De uitdagingen zijn actief en interactief (mime, tekenen, woordspelletjes, beweging, zang, schrijven) en zorgen ervoor dat je leerlingen zichzelf en elkaar beter leren kennen, creativiteit en samenwerking stimuleren, gevoelens beter leren kennen en uiten. 'Belfedar' is ontwikkeld door Universiteit de Paix (Namen) en Stichting Evens en wordt verdeeld door Tumult vzw.

Prijs? 30 euro per speldoos, 100 euro voor 4 speldozen **Info en bestellen:** www.tumult.be **Extra:** gratis downloadbare begeleidingsfiche voor leraren **Extra:** workshops voor leraren, alle info op www.tumult.be

THEATER

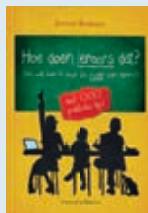
SMOOR

• **11 tot 14 jaar**

Jongeren zonder autoritair gemoraliseer en overdreven bangmakerij duidelijk maken dat een sigaret weigeren ook stoer is. Dat doet 'Smoor', leuk theater rond tabakspreventie, met veel humor, fijne intriges en blitse dialogen. Een productie van Educatief Theater Antwerpen voor leerlingen zesde jaar lager onderwijs en eerste graad secundair onderwijs.

Wanneer? 10 februari in Scala Gent, 17 maart in Schouwburg Stadhuis Genk, 20 maart in CC Luchtbal Antwerpen, 31 maart in Zinnema Anderlecht, telkens om 10 en 14 uur **Prijs?** 5 euro per leerling (1 leraar per klas gratis) **Info en inschrijvingen:** www.joetz.be, sofie.debisschop@joetz.be, 02 515 02 53 **Extra:** gratis affiche (aanvragen via mail), gratis educatieve werkmapp voor klassen die de voorstelling bijwonen

UITGELEZEN

HOE DOEN LERAARS DAT?

Leraar Jeroen Reumers staat al meer dan twintig jaar voor de klas. Hij is ook bezorgde en betrokken ouder van drie puberdochters. In dit boek geeft hij je 1000 tips om een betere leraar te worden. De auteur laat je in zijn klas meekijken en geeft concreet advies: over ADHD, leervoorsprong of dyslexie, maar even goed over huiswerk, timemanagement of creativiteit. Hij doorspekt zijn boek met ezelsbruggetjes, tests om de woordenschat van je leerlingen te checken en 100 basisweetjes waarop elke leraar het antwoord zou moeten kennen.

Prijs? 19,95 euro **Info:** www.vanhalewyck.be

LUISTER NAAR MIJ

Als kinderen getuige of slachtoffer zijn van een traumatische gebeurtenis ervaren zij machteloosheid en controleverlies. Een aantal kinderen zal daarna stressreacties vertonen. De steun die een kind uit zijn onmiddellijke omgeving krijgt, zal mee bepalend zijn in het verwerkingsproces van het trauma. 'Luister naar mij' van klinisch psycholoog en gezintherapeut Ingrid Delameillieure geeft inzicht in trauma en hoe het verwerken van een traumatische gebeurtenis bij een kind verloopt. Naast kennis biedt het boek praktische tips om kinderen met traumasignalen te ondersteunen.

Prijs? 22,99 euro **Info:** www.lannoocampus.be

OPRIT 14

Dit boek is het verslag van een onderzoek naar de problemen en kansen in de schoolloopbanen van jongeren in de tweede graad van het secundair onderwijs. De focus ligt op de rol en het omgaan met de etnisch-culturele diversiteit. Het boek legt de oorzaak van ongelijkheid in het onderwijs niet enkel bij een gebrek aan interesse, motivatie, ondersteuning en capaciteiten van de jongeren, maar peilt naar diepere, socio-economische processen. Zo benadert het diversiteit op een innoverende manier en biedt ook oplossingen aan.

Prijs? 22 euro **Info:** www.academiapress.be

EEN LERAAR VAN KLASSE

Hoe word je een goeie leraar? En hoe blijf je dat? Fred Korthagen en Bram Lagerwerf hebben hun standaardwerk 'Een leraar van klasse' volledig herzien en geactualiseerd. De auteurs vertalen een schat aan onderwijskundige, didactische en pedagogische kennis naar je concrete klaspraktijk. Het boek bevat vier grote thema's: didactiek, orde houden, de relatie van de leraar met de klas én de voortgaande professionele ontwikkeling van leraren in hun beroepspraktijk. De auteurs ontwikkelen een visie op onderwijs waarbij de leerlingen geleidelijk steeds meer verantwoordelijkheid leren dragen voor hun leerproces en het leerresultaat.

Prijs? 42,50 euro **Info:** www.boomlemma.nl

ADVERTENTIE

IK BEN ER EVEN NIET

• *Vanaf 14 jaar*

Theatermaker Steven Gabriëls neemt je in 'Ik ben er even niet' mee op tocht door zijn boekenkast. Een verhaal dus over verhalen, van Boon over Beckett naar Brouwers, Buysse en Brusselmans, dan linksaf richting Claus en van daar steeds verder, naar de horizon, want in Letterenland lopen straten nooit écht dood. Gabriëls ontpopt zich in deze voorstelling tot een meestersverteller die zijn publiek goesting doet krijgen in lezen.

Info: info@123comedyclub.be – 0495 47 20 07

DE KLEUREN VAN HET GETTO

• *12 tot 16 jaar*

Warschau, oktober 1940. De buurt waar Misja woont, wordt omgevormd tot getto en alle Joden uit de stad (en omgeving) worden er samengeperst en opgesloten. Ziektes, honger en deportaties roeien de getto-bewoners langzaam maar zeker uit. Kwart voor Vrijdag vond in het boek 'De kleuren van het getto' (auteur Aline Sax en illustrator Caryl Strzelecki) inspiratie voor hun debuut, de gelijknamige muzikale theatervoorstelling. Hun achtergrond (de drie leden studeerden samen lerarenopleiding Muzikale opvoeding) zorgt voor een stevige pedagogische link, met een lessenspakket rond eenzaamheid, racisme en onmacht.

Prijs? 350 euro (300 euro vanaf 2 voorstellingen), de voorstelling duurt 1 uur met 15 min. nabespreking Info: www.kvhg.webs.com, kwartvoorzvrijdag@gmail.com Extra: op aanvraag gratis lessenspakket bij de voorstelling en/of bij het boek Extra: gratis kennismakingsvoorstelling op zaterdag 25 oktober, om 20 uur, in YAP, Leopoldsbuurg – verplicht vooraf inschrijven via kwartvoorzvrijdag@gmail.com

JOHN MCCRAE, THE CALL OF DUTY

• *Leraren secundair onderwijs*

John McCrae. Een Canadees chirurg die een succesvolle carrière opgeeft om in de Vlaamse loopgraven levens te redden. Een dichter die met 'In Flanders Fields' eeuwige roem verwerft, maar het wel oké vindt dat zijn gedicht op grote schaal wordt gebruikt om nieuwe rekruten voor de oorlog op te roepen, want hij gelooft nog altijd dat oorlogvoeren een middel is om onrechtvaardigheid te bestrijden. Leraar Kathelijnn Vervarcke schreef voor haar theatergezelschap 'De Dakbroeders' een monoloog waarin Onno van Gelder jr. als John McCrae vertelt over de spannende momenten in de vuurlinie, over zijn werk als legerarts, over ontspannende momenten tussen de gevechten. De monoloog 'John McCrae, the call of duty' duurt één lesuur en is oorspronkelijk in het Engels geschreven, met bijbehorend lessenspakket voor de lessen Engels tweede en derde graad. Op vraag van veel scholen speelt 'De Dakbroeders' de voorstelling ook in het Nederlands.

Info: www.dedakbroeders.be

WEDSTRIJD

MOM4Y

• *Vanaf 14 jaar*

Het schoolproject 'Meeting of Minds for Youth' (MOM4Y) omvat een gratis lessenspakket, een wedstrijd en een afsluitend wetenschapsfestival. 'MOM4Y' neemt leerlingen van de tweede en derde graad mee op ontdekkingsstocht door het brein. Angst, ambitie, empathie, verliefdheid, seks, verslaving, depressie: het begint allemaal in je hoofd. 100 miljard neuronen in je brein die je doen dromen, nadenken en je maken tot wie je bent. Maar ben je ook je brein? Is er zoiets als vrije wil? Ben je altijd verantwoordelijk voor je daden?

Deelnemen? breinwijzer.be/mom4y

MAKINGMOVIES

• *Lager onderwijs*

Met MakingMovies moedigt Jekino kinderen aan om zelf films te maken, die vervolgens worden getoond op een eendagsfilmfestival voor jonge filmmakers. Leerlingen lager onderwijs maken alleen, in groep of met de klas een fictiefilm, animatiefilm, experimentele film, reportage van een klasuitstap. Een selectie uit de inzendingen zal te zien zijn op het volgende MakingMovies FilmFeest. Weet je niet goed hoe of waar beginnen? De MakingMovies-filmdokter helpt je met zijn tips op weg.

Deelnemen? Stuur je film (max. 6 min.) vóór 1 januari naar makingmovies@jekino.be en registreer je inzending op www.makingmovies.be/registreer, de datum van het MakingMovies FilmFeest wordt later bekendgemaakt Info: www.makingmovies.be Extra: volg MakingMovies op www.facebook.com/makingmovies.jekino voor de laatste nieuwtjes en inspirerende kortfilms

ROOKVRIJE KLASSEN

• *Eerste graad secundair onderwijs*

De uitdaging: blijf met alle leerlingen van je klas minstens zes maanden rookvrij. Klassen die op het einde van het schooljaar minstens 90 procent rookvrij zijn, krijgen een diploma. Als je met je klas bovendien meedoet aan het creatieve luik, kan je een van de Vlaamse prijzen winnen. Dit schooljaar dragen VIGeZ en de Logo's (Lokaal Gezondheidsoverleg) je uit om met je leerlingen een strip/fotoverhaal te maken rond niet (beginnen) roken.

Deelnemen? Inschrijven via www.rookvrijeklassen.be Info: katrijn.vandamme@vigez.be en het Logo in je buurt – kijk daarvoor op www.vlaamselogos.be

S.M.A.K.

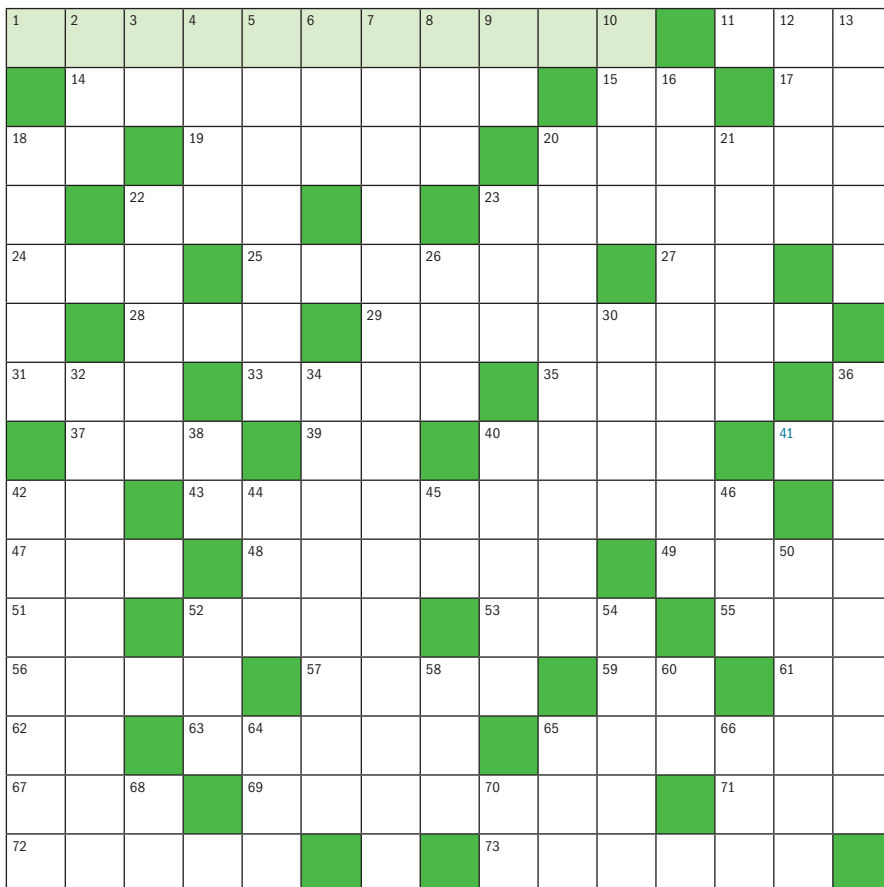
MET JE KLAS NAAR HET S.M.A.K.

• *Secundair onderwijs*

Vanaf 18 oktober toont het Gentse S.M.A.K. de tot nu toe grootste solotentoonstelling van Berlinda De Bruyckere. Het museum toont installaties, sculpturen en tekeningen uit haar artistieke carrière van de jaren 90 tot vandaag. Vijf klassen (één uit elke Vlaamse provincie) winnen een gratis rondleiding met gids (met cupcakes achteraf). Je post een originele foto van je klas op de groeps pagina 'S.M.A.K. voor scholen' en de klassen met de meeste 'likes' winnen de rondleidingen.

Wanneer? Je kan de tentoonstelling bezoeken tot 8 februari 2015 Info: www.smak.be, reserveren via boekjebezoek@gent.be, 09 269 87 50

KRUISWOORD

WIN EEN CITYTRIP VAN 500 EURO

Je vindt hier elke maand een reuzegroot kruiswoordraadsel. De oplossing is meteen je eerste stap richting een reischeck van 500 euro. Daarmee kan je een citytrip kiezen uit het volledige aanbod van Holidayline. Deze maand zoeken we een beroemde braspertij achter horizontaal 1. Waag je kans en surf vóór 3 november naar www.klasse.be/leraren/win248x.

In september ging Albert Vogels uit Paal aan de haal met de felbegeerde cheque.

HORIZONTAAL

11 Duitse televisiezender **14** Voorwerp om meel te bewaren **15** Ezelspraak **17** Universiteit Antwerpen **18** Begin van een woensdag **19** Belgische fruitsappen **20** Onstuimig, krachtig **22** Verdwenen **23** Zeker niet de kortste (tenzij er maar één is) **24** Krijgt wie stout is **25** Voldoende **27** En anderen **28** Afslagplaats bij golf **29** Voorwerp om kolen te bewaren **31** Verbogen plechtige verklaring **33** Standaard, voorschrift, maatstaf **35** Levend, zich zelf bewegend schepsel **37** Beter als gene **39** Voorzetsel **40** Kous (Engels) **41** Persoonlijk voornaamwoord (mag je nu eens helemaal zelf kiezen) **42** Russische rivier **43** "Vuur!" (dichterlijk) **47** Spijsbereider **48** Hartstocht, gedrevenheid **49** Akelig voorzetsel **51** Opnieuw 49, maar nu in het Engels **52** Spijsverteringskanaal **53** Bouwland in kruiswoordraadsels **55** Onverbloemd, grof **56** Lekker met 'bucco' **57** Vlaams zanger, gitarist, componist **59** Voorzetsel **61** NV (Frans) **62** To or not to **63** Motor- fiets- of autosport **65** Knelpuntberoep en kneedberoep **67** Tijdperk **69** Duur woord voor onwaardig, laag, vals **71** Uitroep **72** Appelsoort **73** Kwajongens, snotneuzen

VERTICAAL

2 Bedrijfsvorm **3** Overdreven, meer dan normaal **4** Typisch puzzelwoord voor dom, dwaasheid, flauwekul **5** Een weblog bijhouden **6** Tokyo (tot 1867) **7** Oktober (volkstaal) **8** 'First of all' (urban slang, afkorting) **9** Boom **10** Dit cijfer **12** Vensterglas **13** Begrijpen, licht worden, ontluiken **16** Gespiekt **18** Hartelijke, innige, zwoele **20** Weervrouw **21** Russisch vorst **22** Beseffen, snappen, kennen **23** Deel van het oor **26** Familielid **30** Voor Engelsen een leuke Franse stad **32** Weerman **34** Onbeleefd, onvriendelijk, onheus **36** Kortste maand **38** Getijde **40** Sporten op latten (zonder puntjes) **42** Tiende maand **44** Reifen Pannen Anzage (in je BMW-boekje) **45** 'Godin' van Citroën **46** Meestal na 'Tic' **50** Populair gif **52** Haarknot **54** Buideldier **58** Algemene Lerarenopleiding **60** Oude eenheid van arbeidsvermogen **64** Tocht, mollenang, kikkerdril **65** Klinkt vaak (voor leerlingen) mooier na de lessen dan 's morgens **66** Rund **68** Meisjesnaam **70** Franse actrice en dierenrechtenactiviste

Het is vrijdag vijf voor vier in de lerarenkamer van cvo VSPW in Mol. Een heerlijke nazomerzon door het raam, koffie uit de automaat en chocolade op het rode Ikea-tafeltje. Ze zitten er relaxed bij, de dames-leraren in hun grijze zeteltjes. Nochtans krijgt de school maandag twee inspecteurs over de vloer. En het schooljaar is nog maar net begonnen.

“Perfect, de korte pijn”, lacht An Dries, leraar Zorgkundige en Begeleider-Animator terwijl ze een Mars van het salontafeltje grist. “Anders gaat het toch de hele tijd maar over één onderwerp”, beaamt collega Kristine Boeckx. Daar was ook directeur Katty Van Camp beducht voor. “Zij wist begin augustus al dat ze zouden komen”, zegt coördinator Nick Van Huffel, “maar ze heeft ons pas twee weken later ingelicht. Ze wou ons geen onnodige stress geven tijdens de vakantie. In haar mail stond duidelijk wat we mochten verwachten. Dat is belangrijk, want anders is de doorlichting zo’n *beest*.”

“Laat de doorlichting maar komen”

Het cliché wil nochtans dat bij een nakende doorlichting iedereen in een kramp schiet en als een gek ‘papieren’ in orde moet brengen. “Hier niet”, zegt An Dries. “De directie en het coördinatieteam pakken het kalm aan. Dat houdt de hele ploeg rustig.” Het voorbereidingswerk veroorzaakte niet veel planlast. An Dries: “We moesten gewoon al ons materiaal op Smartschool centraliseren. Iedereen had dat wel al ergens staan op zijn eigen computer. Gisteren stuurde Katty nog een mail: ‘Slaap zacht zondagnacht.’” Zelf is ze er vandaag niet. Vergadering buitenshuis. De komst van de inspectie legt hier de boel niet plat. “Ik heb 220 cursisten over stageplaatsen te verdelen tegen volgende week”, zegt coördinator Marina Laeremans. “Dat kan niet wachten.”

Gestrest is dit team dus niet. Nieuwsgierig des te meer. Wanneer An verklaart dat ze al een glimp opving van de twee inspecteurs in kwestie, toen die afgelopen dinsdag langskwamen om het vooronderzoek te voeren, spitsen de oren en krullen de neuzen. “Ah, het zijn twee vrouwen? Hoe zagen ze eruit? En waren ze vriendelijk?” Nick focust snel weer op de inhoud: “Ze kwamen langs om het centrum in zijn geheel te bekijken en ze kozen enkele opleidingen uit waarop ze willen inzoomen: NT2, Aanvullende Algemene Vorming en Begeleider in de Kinderopvang/Zorgkundige/Logistiek Assistent.” Of ze ook in de klas komen? “Ja, maar dat zal ‘binnen en buiten’ zijn”, zegt Nick. “Ze komen geen individuele leraren beoordelen, wel de sfeer opsnuiven: kennismaken met de cursisten, de leeromgeving en de klasvloer.”

Ze hebben er een goed oog in, hier in Mol. En ze snappen ook waar doorlichting om draait. Supervisor Heidi Brans: “Net zoals onze cursisten, doen we ons best, maar weten we dat er verbeterpunten zijn, en die horen we graag. Met die feedback kunnen we iets doen.” Nick is resoluter dan dat. “Ik hoop dat ze niet zeggen: ‘Alles is perfect’. Want dan ben ik hier weg.” Volgende vrijdag kent dit team het verdict van de inspectie. “Dan gaan we samen iets drinken. Om vijf óver vier. Om te vieren, uiteraard.”

Elke maand valt Klasse binnen in een school, op vrijdag, vijf voor vier. Bijna weekend. Wie is nog druk bezig? Wie blijft hangen? En wie doet het licht uit in de lerarenkamer? Deze maand: het team van cvo VSPW (Vormingsleergang voor Sociaal en Pedagogisch Werk) in Mol.

*“De school is de wachtzaal
van de psychiatrie”*

klasse

Maandblad voor onderwijs in Vlaanderen
Uitgegeven door het Agentschap voor
Onderwijscommunicatie.
Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel

Nr. 248 — oktober 2014

Hoofdredacteur: Pieter Lesaffer **Eindredacteur:**
Wouter Bulckaert **Redactie:** Nele Beerens, Tinne
Deboes, Bart De Wilde, Leen Leemans, Annelies
Vanechoutte, Kris Vanhemelryck, Michel Van Laere,
Wim Vercruysse, Li's Verheyden **Medewerkers:**
Wouter De Craen, Inne Haine, Joris Thys, Dirk
Vercamp **Beeldredacteur:** Jo Valvekens **Vormgeving:**
Peter Mulders, Tim Sels

Klasse.be: Michel Aerts, Wietse Coolen, An Declerq,
Stijn Govaerts, Mieke Keymis, Toon Van de Putte,
Annelies Vanechoutte **TV.Klasse:** Robin De Vries,
Hans Vanderspikken, Wouter Vanmol

Actie & Campagne: Cherline De Maeght, Jef
Lemmens, Geert Neiryck, Katrien Nijs, Yvette
Schreurs, Anne Siccard, Marc Vanbelle, An Van den
Bergh, Sonja Van Droogenbroeck, Bavo Wouters
Staf & secretariaat: Sabrina Claus, Patrick De
Busscher, Hannah El-Idrissi, Souâdia El-Moussaoui,
Ann Nevens **Publiciteit:** Diana De Caluwé **Personeel
& Organisatie:** Ann Lips **Verantwoordelijke
uitgever:** Micheline Scheys, Koning Albert II-laan 15
- 1210 Brussel.

Wil je **reageren** op een artikel of heb je **nieuws** voor de
redactie? 02 553 96 86 of redactie.leraren@klasse.be.

Wil je **adverteren** in Klasse? 02 553 96 94 of
publiciteit@klasse.be.

Heb je een aanbod voor de **lerarenkaart** of een vraag
over een lerarenkaartactie? 02 553 96 95 of
info@lerarenkaart.be.

Alle actieve Vlaamse leraren en CLB-medewerkers
krijgen één Klasse gratis per adres. **Adreswijzigingen**
regel je uitsluitend via je eigen schooladministratie.

Voor scholen die dat wensen is er ook Yeti (derde
graad lager onderwijs), Klasse voor Ouders
(kleuteronderwijs tot en met tweede jaar secundair
onderwijs) en Maks! (derde tot en met zevende jaar
secundair onderwijs).

Overname van artikels uit de publicaties van Klasse
is geen probleem, mits je de bron expliciet vermeldt.
De cartoons, foto's en illustraties worden door het
auteursrecht beschermd.

Lees Klasse online op www.klasse.be/leraren.

ADVERTENTIE

ADVERTENTIE

ADVERTENTIE

TIJDSCHRIFT

verschijnt acht keer per jaar

FILM

BOOSTER

Een stel jongeren amuseert zich op de pleintjes in de voorstad. Ze pronken met hun brommers. Achter hun bijna onverschillige façade worstelen ze met tienerproblemen: de eerste verliefdheid, de status in de groep en het vage besef dat er meer moet zijn in het leven dan dit. In BOOSTER vecht BMX'er Brent zijn kleine oorlogje uit met streetracer Jimmy. De inzet van de strijd: de liefde van 'het meisje'. Maar ook stille ambities en verborgen pijnen.

Joke Devynck, Tatyana Belay en Kadèr Gürbüç spielen in BOOSTER samen met een jonge cast.

GRATIS VIPVERTONINGEN

Duizend leraren en hun partner of kind (13+) wonen gratis een vertoning bij op zondag 19 oktober (10.30 uur) in Walkino Bree, Ciné Aalst, Studio Geel, Cinema De Keizer Lichtervelde of Cinéma Aventure Brussel. Tot vrijdag 17 oktober kan je tickets winnen via www.lerarenkaart.be/inschrijven.

Je weet meteen of je gewonnen hebt. De mail die je als winnaar krijgt, geldt samen met je lerarenkaart als toegangsbewijs.

BOOSTER